O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV. №

Ҳақсевар, она юрт, мангу бўл обод!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси ◆ TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган • 1999 йил 20 февраль, шанба • № 15 (11.098) • Эркин нархда сотилади

ПРЕЗИДЕНТ ОСТОНАГА ЖЎНАБ КЕТДИ

19 февраль куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Давлатлараро Кенгашнинг навбатдаги мажлисида қатнашиш учун Қозоғистон пойтахти Остона шаҳрига жўнаб кетди. Сафар олдидан мамлакатимиз Президенти оммавий ахборот воситалари вакилларига интервью бериб, жумладан, шундай деди:

— Маълумки, Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон Республикалари Абадий дўстлик тўғрисидаги шартномага имзо чеккан. Бу галги йиғилишда асосий эътибор мана шу муҳим ҳужжатнинг амалий ижросига қаратилади. Мазкур шартнома доирасида бажарилган ишлар таҳлил қилиниши баробарида муштарак аҳамиятга молик муҳим масалалар юзасидан фикр алмашилади.

Дунёнинг турли минтақаларида юз бераётган иқтисодий бўҳрон тўғрисида кейинги пайтларда кўп гапириляпти. Остонада Қозоғистон ва Қирғизистон Президентлари билан мана шундай инқирозларнинг олдини олиш, уларнинг минтақамизга нисбатан таъсирини юмшатиш йўлларини ҳам муҳокама қиламиз.

Очиғини айтганда, минтақамиздагй барча мамлакатлар мустақил бўлсаларда, ўзаро алоқаларда эскича ёндашувлардан ҳали ҳам бутунлай халос бўлмагани баъзан сезилиб қолади. Мен ўзаро муносабатлар, барча суверен давлатлар орасида бўлганидек, мустаҳкам қарор топиши тарафдориман. Ҳеч кимга сир эмас: Ўзбекистонда кўпгина халқ истеъмоли молларининг баҳоси қўшни давлатлардагига нисбатан анча арзон. Хўш, бу нимани кўрсатмоқда? Масалан, бизда шакарнинг нархи 5 ёки 10 сўмга ошиши билан айрим қўшниларимизда ундан ҳам зиёда ошади. Бозор иқтисодиёти қонуниятларидан маълумки, қаерда нарх-наво қиммат бўлса, маҳсулот ўша томонга қараб оқиб боради. Ўзбекистондаги арзончиликдан қўшниларимиз ана шу мақсадда фойдаланишаётгани ҳам биз учун сир эмас. Остонада бўладиган учрашувда шу масала юзасидан ҳам фикрлашиб оламиз.

Хабарингиз бор, биз чегара қўшинларини ташкил этдик. Эндиликда, мамлакатимиз сарҳадлари муҳофазасини янада мустаҳкамлашга жиддий эътибор қаратмоқдамиз. Бироқ айримлар «Ўзбекистон ўз чегараларини ёпиб қўймоқда», деб ортиқча шов-шув кўтараётганини ҳам сир эмас. 16 февраль воқеалари бу борада кўраётган чора-тадбирларимиз нақадар тўғри эканини кўрсатди. Мен яна бир бор таъкидлашни истар эдим: чегараларимизни мустаҳкамлашдан кўзланган мақсад, аввало, мамлакатимизга ҳар хил экстремистик кучларнинг суқилиб киришига, сарҳадларимиздан ноқонуний равишда ўтиш, наркотик моддалар олиб ўтилиши ҳолларига чек қўйишдан иборатдир.

Маълумки, 1998 йил якунлари ва 1999 йилда амалга оширилиши мўлжалланган чора-тадбирларнинг асосий йўналишларига бағишланган йиғилишда бир муҳим жиҳатга алоҳида эътибор қаратилди. У ҳам бўлса, биз учун доимо устувор бўлган халқни ижтимоий ҳимоялаш масаласидир. Биз илгари, асосан, макроиқтисодий кўрсаткичларни яхшилаш ва бошқа қатор иқтисодий йўналишларни устувор деб билар эдик. Лекин жорий йилда халқни ижтимоий жиҳатдан ҳимоя этишни энг асосий вазифамиз, деб қабул қилдик. Бундан кўзланган мақсад — «Ислоҳот ислоҳот учун эмас, ислоҳот, аввало, инсон учун» деган қоида ўзининг тўла амалий ифодасини топишини таъминлашдан иборат. Биз ислоҳотларнинг умумий пойдеворини яратиш босқичини ортда қолдирдик. Эндиги вазифамиз навбатдаги устувор босқичларга ўтиб, белгиланган режаларнинг амалда изчил бажарилишини таъминлашдир. Бунинг учун тажрибамиз ҳам, салоҳиятимиз ҳам етарли.

Пойтахт аэропортида Президент Ислом Каримовни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Раиси Эркин Халилов, Бош вазир Ўткир Султонов, Тошкент шаҳар ҳокими Козим Тўлаганов ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолди.

Кузатувчилар орасида Қозоғистон Республикасининг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси У. Ўзбеков ҳам бор эди.

(ЎзА).

Вилоят ҳокимлигида

«АГРОСАНОАТТЕХНИКА» — «ФАТАГРУП»: ШАРТНОМА ИМЗОЛАНДИ

ЎЗБЕКИСТОННИ ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг 1998 йилги якунлари ва 1999 йилда иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасидаги мажлисида иқтисодиётимизни таркибий жиҳатдан ўзгартириш дастурининг бажарилишини таъминлаш, айниқса, рақобатбардош ишлаб чиқариш тизимларини бунёд этиш ўта муҳим масалалиги ва қишлоқ хўжалигидаги ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг устувор йўналишларидан бири эканлиги алоҳида таъкидланди.

Бу бежиз эмас. Чет эл сармояларини жалб этиш, республикамизда, вилоятимизда катта аҳамиятга молик қурилишлар, иншоотлар ёки корхоналар барпо этиш учунгина зарур бўлаётгани йўқ. Энг муҳими жаҳон сармоядорларининг маблағларининг кириб келиши бизга бўлган ишончдан, кўнгил тўқликдан, ўзларининг эртанги кунларига бўлган хотиржамликдан далолатдир.

Айни пайтда шуни ҳам айтиш керакки, қаерда ана шундай сармоялар иштирокида ишлаб чиқариш замон талаби даражасига кўтарилса, шу ерда рақобатбардош маҳсулотлар ҳажми кенгаяди, экспорт миқдори кўпаяди. Бу жиҳатдан олганда шу йил 17 февраль куни вилоят ҳокимлигида вилоят «Агросаноаттехника» уюшмаси билан Италиянинг «Фатагруп» фирмаси ўртасида имзоланган шартнома диққатга лойиқдир.

— Халқ хўжалигини ҳар томонлама ривожлантириш дастури асосида МДҲ давлатлари бўйича фирма ваколатхонасининг раҳбари Микеля Тринчер ва мен қўл қўйган бу ҳужжат, — деди биз билан суҳбатда уюшма директори Сергей Тошқулов, — ҳудудимизда жойлашган хўжаликларни маҳсулотни қайта ишловчи кичик заводлар, техника, агрегатлар, такомиллашган энг янги технология билан таъминлашга замин яратди. Улардан унумли фойдаланиш баракали даромад беришига шак-шубҳа йўқ. Қиймати 57 миллион сўмни ташкил этувчи бу шартнома, шубҳасиз, қишлоқ хўжалигида қайта ишлаш саноатини жадал ривожлантиришга катта туртки бўлади. Шартноманинг яна бир эътиборга лойиқ жойи шундаки, бу кредитга бир йил давомида ҳеч қандай фоиз тўланмайди.

Шартнома имзоланиши чоғида сўз олган «Фатағруп» фирмаси раҳбари бу ҳужжатни тайёрлаш жараёнида вилоят имкониятларини, меҳнат манбаларини атрофлича ўрганганлигини, ишлар юришиб кетишига тўла ишонч ҳосил қилганлигини таъкидлаб, бундай катта ички ресурсларга эга бўлган вилоят билан ҳамкор бўлиш фирма жамоасига албатта манфаат келтиради, деди.

Шартномани имзолаш маросимида Тошкент вилояти ҳокими Уммат Мирзақулов иштирок этди.

БАҒРИ КЕНГ ЎЗБЕКНИНГ ЎЧМАС ИЙМОНИ

ШУ йил 16 февраль куни пойтахтимизда содир этилган фожиавий ҳодисалар туфайли бегуноҳ кишиларнинг қони тўкилди, улар ҳаётдан бевақт кўз юмдилар. Бундай кирдикорлар мамлакатимиз, жумладан, вилоятимиз аҳлини ҳам ларзага солди. Шу муносабат билан улар шаҳар ва туманларда бўлиб ўтаётган йиғилишларда, маҳаллалардаги мулоқотларда бу воқеаларга ўз муносабатларини билдирмоқдалар. Улар истиқлолимиз муваффақиятларини кўролмай, ғанимлик йўлига кирган кимсаларни қораламоқдалар. Президентимиз олиб бораётган сиёсатни якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар.

Ана шу йиғилишларда сўзга чиққанлар жипсликни янада ошириб, мамлакатимиз тараққиёти, иқтисодий қудратини мустаҳкамлаш йўлида фидойилик билан меҳнат қилажакларини билдирмоқдалар.

Шунингдек, бундай митинглардан бири Паркент туманида ҳам бўлиб ўтди. Унда сўзга чиққан туман фаоллари, жамоатчилик вакиллари ҳам разил ишга қўл урган жиноятчилар қилмишини қатъий қораладилар. Республикамизда Президентимиз юргизаётган оқилона ички ва ташқи сиёсатни тўла қўллаб-қувватлаяжакларини таъкидладилар.

Йиғилишда вилоят ҳокими Уммат Мирзақулов сўзга чиқди.

ҚАБОҲАТНИНГ ИЛДИЗИ ҚИРҚИЛАДИ

16 ФЕВРАЛЬ куни пойтахтимизда рўй берган мудҳиш воқеа нафақат ўзбек халқини, балки, Ўзбекистонни қўллаб-қувватлаб турган жамики тинчликсевар инсониятни ғазабга келтирди. Бу кўргуликнинг номи нима? Бунинг номи — разолат! Бунинг номи — қабоҳат! Бу жаҳолатни амалга оширган кимсаларни фақат «жаллод» деб аташ мумкин холос.

Куни кеча Ўзбекистон бу қабиҳ воқеа оқибатида ҳалок бўлган фарзандларини дафн этди. Бу маросимларни ойнаи жаҳон орқали кўриб, бегуноҳ қурбон бўлган ҳамюртларимизнинг оилалари фарёдларини, тўкаётган кўз ёшларини кўриб, ҳаммамиз яна бир бор бу тубан ва разил кимсаларни юрак-юрагимиздан қарғадик. Аллоҳга мурожаат қилиб: «Эй, Яратган эгам, уларнинг жазосини ўзинг бергайсан», деб илтижо қилдик.

Албатта, ҳар қандай инсон юрагига заҳарли найза урилган тақдирда ҳам, ўша яранинг изи секин-аста унутилади. Бу ишга қўл урган кимсаларнинг разил ишлари эса ҳеч қачон унутилмайди. Бу қабоҳат, аввaламбор, халқимизнинг азиз фарзанди Президентимиз Ислом Каримовга қарши қаратилган эди. Йўлбошчимиз ўтган 7 йиллик мустақиллик даврида Ўзбекистонда амалга оширилган улуғ бунёдкорлик ишлари учун умумхалқ ҳурматига, нафақат ҳурматига, балки, меҳру-муҳаббатига сазовор бўлган эди. Табиийки, ёвуз кимсаларнинг кечаги қилмишлари юртимиздаги улуғ ишларга, улуғ ниятларга тўсиқ бўлолмайди.

Биз ишонамизки, ҳуқуқ-тартибот идораларининг ходимлари жиноятчиларни, албатта, топади. Жиноятчилар қилмишларига яраша жазоларини оладилар.

Одил ЁҚУБОВ, Ўзбекистон халқ ёзувчиси.

ВАТАН МУҚАДДАСДИР, ИСТИҚЛОЛ АЗИЗ

ОҲАНГАРОН тумани ҳокимлигида фаоллар, жамоатчилик вакилларининг шу йилнинг 16 февралида пойтахт шаҳримизда рўй берган фожиали ҳодисалар муносабати билан йиғилиши бўлиб ўтди.

Унда иштирок этганларнинг барчаси озод, ҳур мамлакатимизнинг саодатли йўлини кўролмай, қабиҳлик қилганларнинг қилмишларини қораладилар. Юртбошимиз олиб бораётган ички ва ташқи сиёсатни тўла қўллаб-қувватладилар. Мен ҳам улар фикри билан якдилман. Юртбошимиз қайд қилганидек, танлаган йўлимиздан бизни ҳеч ким қайтара олмайди. Ҳур Ватанимиз ҳар биримизга муқаддас, истиқлолимиз азиздир. Уларнинг ҳимоясига каттаю кичик шаймиз.

Яна шуни ҳам айтмоқчиманки, маъмурий идораларимиз ўзимиздан чиққан балони фош этиб, илдизига болта уришларига тўла ишонаман. Биз Президентимиз атрофида янада мустаҳкамроқ жипслашиб, кимсалар содир этган мунофиқликка фидокорона меҳнатимиз, мустақиллигимиз мавқеини ошириб боришга бўлган интилишимиз, Юртбошимизга бўлган юксак ишонч билан жавоб берамиз. Ҳасадгўйлар охир оқибат жазоларини оладилар. Бегуноҳ кишиларни қурбон қилган бу ватанфурушларга лаънатлар бўлсин!

Эргашхон ОҚИЛОВ, Оҳангарон тумани, меҳнат фахрийси.

САФЛАРИМИЗНИ ЯНАДА МУСТАҲКАМЛАЙЛИК

МУСТАҚИЛЛИККА эришган мамлакатимиз танлаган ўзига хос, ўзига мос тараққиёт йўлидан собит қадамлар билан порлоқ келажак сари ишонч билан бормоқда.

Юртимизда иқтисодий, сиёсий барқарорлик таркиб топди, халқ хўжалигининг барча тармоқларида юксалиш тамойиллари кучайиб бормоқда. Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мамлакатлари орасида фақат Ўзбекистонимизда тинчлик, хотиржамлик, осойишталик ҳукм сурмоқда. Бунда доно раҳбаримиз Ислом Каримовнинг хизматлари беқиёсдир.

Лекин, шундай қора кучлар ҳам бор эканки, улар ўзларининг ёвуз ниятларини амалга оширишдан, мамлакатимиз тараққиётига тўсқинлик қилишдан, уни танлаган йўлидан қайтаришга уринишдан ҳали ҳам воз кечмаяптилар. Куни кеча республикамиз пойтахтида рўй берган қўпорувчилик ҳаттиҳаракатлари, юртбошимизга нисбатан уюштирилган суиқасд шуни кўрсатиб турибди. Бу барча ангренликларни, жумладан, кончиларнинг ҳам бениҳоя ғазабини қўзғади. Биз республикамизнинг бутун кўпмиллатли халқи билан бирга бундай бузғунчиларга лаънатлар ўқиймиз.

Бунга биз ҳаммамиз янада зийрак бўлиш, сафларимизни йўлбошчимиз теварагида янада мустаҳкам жипслаштириш, она-Ватанимиз, халқимиз фаровонлигини янада оширишга қаратилган яратувчилик меҳнатимиз натижасининг янада салмоқлироқ бўлишига интилиш билан жавоб берамиз. Ҳозирги дориломон кунларнинг қадрига етишимиз керак. Ҳеч шубҳа йўқки, ёвуз ниятли бундай ғаламислар, албатта, фош этилади, улар қилмишларига яраша жазоларини оладилар. Биз бунга қатъий ишонамиз. Ҳеч қандай қора кучлар бизни танлаган йўлимиздан қайтаролмайди.

Иброҳим ТЕНГЛАШЕВ, Ангрен кўмир кони директори.

МАҚСАДЛАРИГА ЭРИШОЛМАДИЛАР

УШБУ сатрларни мудҳиш тасодиф туфайли оламдан кўз юмган, тажовуз қурбони бўлган марҳумларга атаб берилаётган мотам куйларини тинглаб, армон ва ачиниш билан ёзмоқдаман.

Зеро, эрта тонгдан радио карнайлари орқали таралаётган бу куйлар халқимнинг юрак дардлари изҳоридир. У шуни таъкидлайдики, бизлар бир-жону, бир танмиз. Бизга шикаст етказмоқчи бўлганлар чучварани хом санайдилар, қаттиқ янглишадилар. Бу аниқ гап.

Шу мотам дамларида биронта кимса йўқки, ҳунрезларни лаънатламаётган бўлса. Энди-энди кўкрагимизга шамол тегиб, эркин нафас олиб, ижодий меҳнат қилиб, улкан ишларни амалга ошираётганимизни кўролмаётганлар номард, муртад одамлардир. Улар пистирмадан заҳарли ўқ отиб, халқимизнинг тинчлигини бузмоқчи бўлдилар. Лекин, асло мақсадларига эришолмайдилар. Доно халқимизнинг «Ит ҳурар, карвон ўтар», деган нақли бор. Бу мудҳиш воқеа бизни янада ҳушёр ва сергак тортишга, Юртбошимиз атрофига янада мустаҳкам жипслашиб, мустақиллигимизнинг дахлсизлиги йўлида жасоратли меҳнат қилишга ундайди.

Фарида УСМОНОВА, меҳнат фахрийси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими.

ЁВУЗЛИК ҲУШЁРЛИККА ЧОРЛАДИ

МАМЛАКАТИМИЗ пойтахти Тошкентда бир гуруҳ ёвуз кимсалар томонидан содир этилган қўпорувчилик ҳаракати натижасида бир неча бегуноҳ юртдошларимиз ҳалок бўлди. Улар орасида эндигина йигирма беш ёшни қарши олаётган милиция ходими Нургали Ўрмонов ҳам бор эди.

Тошкент вилояти Тошкент туманидаги «Гулистон» қишлоқ фуқаролар йиғинига қарашли Сирғали маҳалласида яшовчи Н. Ўрмонов Тошкент шаҳар ички ишлаб бошқармаси қўриқлаш бўлинмасида бир неча йилдан бери ишлаб келарди. Ўша мудҳиш воқеа пайтида у республика Вазирлар Маҳкамаси биносида ўз хизмат вазифасини ўтаётган эди. Террорчилар уюштирган портлаш натижасида Нургали ҳаётдан бевақт кўз юмди.

Бевақт айриликдан юраклар зирқирайди. Аммо Нургалининг оила аъзолари рўй берган фожиадан эсанкираб қолмади. Уларга ёру-қариндошлари, маҳалладошлари, бутун мамлакат аҳли чуқур ҳамдардлик билдирмоқда. Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат маслаҳатчиси Т. Алимов, вилоят ҳокими У. Мирзақулов марҳум хонадонда бўлиб, Президентимиз ва ҳукуматимизнинг чуқур таъзиясини изҳор этди. Жабр кўрган оилалар эътибордан четда қолмаслигини таъкидлади.

— Нургали иккинчи фарзандим, жуда меҳнаткаш, тиришқоқ эди, — дейди Нургалининг отаси Абубакир ака. — Ҳарбий хизматни ўтаб қайтганидан буён ўзи кўнгил қўйган соҳа — ички ишлар бўлимида сидқидилдан ишлаб келаётганди. Орзулари кўп эди. Милиция Академиясида билимини оширишни дилига тугиб қўйганди. Афсуски, мустақиллигимизни кўролмаётган бир тўда ёвуз кучлар унинг орзуларини барбод қилди. Ёш умрига зомин бўлди.

Бугун Нургали туғилиб ўсган қишлоқ фуқаролар йиғини биноси пештоқидаги мамлакат байроғи мотамсаро тушириб қўйилган. Шу куни маҳалла фаолларининг террорчилик ҳаракатини қоралашга бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди. Унда сўзга чиққанлар бўлиб ўтган воқеа барчада қаҳр-ғазаб уйғотганини, ҳеч қандай разиллик буюк келажак сари дадил интилаётган халқ иродасини буколмаслигини, аксинча, янада жипслашишга, ҳушёрликка ундашини таъкидладилар.

Маҳалла аҳли Республикамиз Президенти Ислом Каримов номига мурожаатнома қабул қилди.

Неъмат ДУШАЕВ, ЎзА мухбири.

ҲАР КИМКИ ЖАФО ҚИЛСА, ЖАФО ТОПҒУСИДИР

ТЕРРОРЧИЛИК, қўпорувчилик, бузғунчилик?!

Ҳайратон!... Ҳайратон!... Ҳайратон!.. Бу не кўргулик? Мустақиллик майдони, Ички ишлар вазирлиги, Миллий банк ва бошқа жойлар узра қора тутунлар осмонга ўрмаламоқда. Бу не кўргулик?! Бир сонияда етим бўлиб қолган икки болакай қурбон бўлган ота қабрини қучиб, унсиз йиғламоқдалар. Эрталаб кўчага чиқиб кетган фарзандининг ўлиб қайтган жасади устида онаизор беҳол йиқилиб, кўз ёши тўкмоқда.

Таассуфки, янги тушган келиндай ясанаётган пойтахтимиз 16 февраль куни ана шундай мудҳиш манзараларнинг гувоҳи бўлди. Энг даҳшатлиси Ўзбекистон Президенти ҳаётига суиқасд қилишга уриниш эди. Бундай воқеалар яқин йиллар ичида юз бермаган эди. Юз беришини одамлар ҳаёлига ҳам келтирмаган эдилар. Ҳозирги дамларимиз, келажакдаги ёруғ умидлардан сармаст фуқаролар, мустақиллик, тинчлик, осойишталик, дориломонлик, тотувлик, байналмилалчилик, осуда ҳаёт оғушида роҳатда аллаланаётган юртдошларимиз бир зум караxт бўлиб қолдилар. Бу фалокат, бу ҳалокат қаердан келди ўзи?!

Бунёдкорлик, яратувчилик билан банд бўлган халқ қалбида, фақат, эзгулик барқ уради, яхшилик палак ёяди. Ё, раб!.. Душман, фитна, суиқасд, ҳусумат, разолат, қабоҳат, ҳасад, мунофиқ деган ибораларни дарров унутиб қўйибмиза... Соддалигимиз, тўғрилигимиз, жўнлигимиз ҳали ҳам қолмаган экан-ов... Маккор тулки каби пайт пойлаб ётган ғанимларимиз, янгича турмуш қураётганимизни кўролмаётган ичи қора ғаламислар, иймон, виждон, эътиқодни пулга, мол-дунёга алмаштирган муртадлар, дин ниқобида давлатимизга, она-Ватанимизга, муқаддас заминимизга кўз олайтираётган манқуртлар ҳали ҳам борлиги хаёлимиздан фаромуш бўлибди-да. Бепарволик, бамайлихотирлик, боқибеғамлик, лоқайдлик, сергакликни йўқотиш ҳам шунчалик бўладими?! Ағёрларимиз оёғимиз тагига портлагичлар тиқиштирилган автоуловларни олиб келиб қўйишибди-ю, бизлар пайқамай қолибмиз... Ана энди кўзларимиз яна бир бор очилди, бу азиз бошларимиз яна бир бор тақ этиб, тақдир сарровига урилди.

Президентимиз анча муддат илгари ўзининг «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» китобида баралла «Огоҳ бўлинг, одамлар!» деб огоҳлантирмаганмидилар! Мустақиллигимиз, тинчлигимиз, осойишталигимиз, эркинлигимизга, ҳурриятимизга хавф-хатарлар таҳдид солиши, тажовузкорона хуружлар уюштирилиши мумкинлиги борасида эскартирмаганмидилар! Мана, ўша гаплар эндиликда тўғри бўлиб чиқди. Озодлигимиз тобора кенгроқ қанот қоқаётган, ислоҳотларимиз илдиз отиб, туп ёзаётган, истиқлол ва истиқболга тегишли дастуру-режаларимиз кўнгилдагидек самаралар бераётган бир кезда бизни гангитиб қўймоқчи бўлдилар.

Ҳақиқатнинг инъикоси — ҳақиқат турур. Куч — адолатдадур. Ҳар кимки жафо қилса, жафо топқусидир. Тиғ кўтарган — тиғдан маҳв бўлур. Булар — асрлар синовидан ўтган доно аждодларимиз — соҳибқирон Амир Темур, шоир, адиб, саркарда Заҳириддин Муҳаммад Бобур, Чингизхондай ҳоқоннинг лашкарларига бўйин эгмаган Жалолиддин Мангуберди сингари довюрак боболаримизнинг гапларидир. Яна пири-муршидлар шундай демишлар: хатодан хулоса чиқарган оқил. Ихлос майдонига ҳар бир инсон ўзигагина хос қадам, ўзигагина хос мезон, ўзигагина хос тафаккур, ўзигагина хос олам билан доҳил бўлади. Дил-бадил турган, вужуд-бавужуд юрган, иймонга содиқ, эл-улусга ҳозиқ миллат ҳамиша ғолиб ва муаззамдир. Зотан, руҳий бирлик — илоҳийлик ҳосиласидир. Буни «ҳақиқати мутлақ» дейдилар.

Ҳа, Йўлбошчимиз айтганларидек, бугун ваҳимага, таҳликага, суст кетишликка, ғулғулага ўрин йўқ. Ўзбекистон жойида. Пойтахт жойида. Президент ўз қўшкида. Халқимиз, миллатимиз уйғоқ. Ватан посбонлари хушёр... Турмушимиз ўзани бузилгани йўқ. Бунёдкорлик занжирлари узилгани йўқ. Ҳаёт давом этмоқда. Аммо, бизнинг тотли ҳаётимизга оғу солмоқчи бўлган ёвуз унсурлар билиб қўйсинларким, ҳақиқат ва каззоблик, адолат ва мунофиқлик шамширлари битта ғилофга сиғмагай. Энди, яхшиларга яхшимиз, ёмонларга ёмонмиз. Жирканч, манфур муртадлар, Аллоҳни танимаган худосизлар, ёвузлик, қабоҳат малайларига бундан буён шафқат бўлмайди. Биз энди қўрқмаймиз. Боз устига, ноҳақ қон тўкилишига асло йўл қўймаймиз. Яқин ва олисдаги, ичкари ва ташқаридаги муҳолифларимиз билиб қўйсинлар: Иброҳимзодамиз ўтда куймаган, тихирроқ бир халқмиз ёғий суймаган, юз йиллаб яшасак ҳам эркка тўймаган, шу боис бизларни ўзбеклар дерлар. Миллат устунларин қўпориб бўлмас, осмонни чўп билан тўнтариб бўлмас, уммонни чўмич-ла шопириб бўлмас, шу боис бизларни ўзбеклар дерлар. Бу дунё бор экан туради ўзбек, жаҳон айвонида юради ўзбек, бошига бахт қўнди, кулади ўзбек, шу боис бизларни ўзбеклар дерлар. Боғ-роғларни бирдан қийратиб бўлмас, булбулларни зўрлаб сайратиб бўлмас, ўзбекни мажбурлаб қаратиб бўлмас, шу боис бизларни ўзбеклар дерлар. Бу Ватан кишанни қайтиб олмайди, ағлолни елкага энди солмайди, Истиқлол йўлида асло толмайди, шу боис бизларни ўзбеклар дерлар!...

Февралнинг музроб айёмлари ёдимиздан ўчмайди. Шаҳид кетганларнинг хотиралари қалбимизда муҳрдир. Бироқ, адолат идоралари, ватандошлар Аллоҳ шафелигида уларнинг аламини қотиллардан, албатта, олажаклар. Зеро, иймони бутун, иродаси мустаҳкам, келажаги нурафшон халқни енгиб бўлмайди!..

Раҳимберди УМАРОВ, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими.

ИЗЛАНИШ, ЎҚИШ, ЎРГАНИШ ҲАР БИР РАҲБАРНИНГ БУРЧИ

Шу йил 9-18 февраль кунлари Тошкент вилояти қишлоқ хўжалиги корхоналари раҳбарларининг қишлоқ хўжалигини тубдан ислоҳ қилишга қаратилган Президент фармонлари ҳамда ҳукумат қарорларини чуқур ўрганишга бағишланган ўқуви бўлиб ўтди.

(Бу ҳақда 2-бетда ўқийсиз).

Қишлоқ ва ислоҳот

ИЗЛАНИШ, ЎҚИШ, ЎРГАНИШ ҲАР БИР РАҲБАРНИНГ БУРЧИ

Шу йил 9-18 февраль кунлари Тошкент вилояти қишлоқ хўжалиги корхоналари раҳбарларининг қишлоқ хўжалигини тубдан ислоҳ қилишга қаратилган Президент фармонлари ҳамда ҳукумат қарорларини чуқур ўрганишга бағишланган ўқуви бўлиб ўтди

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 1998 йил 23 декабрь куни Вазирлар Маҳкамасида вилоятлар, шаҳар ва туманларнинг ҳокимлари билан учрашувдаги нутқида қишлоқ хўжалигида кўзланган ислоҳотларнинг негизини, маъно-моҳиятини, аввало, шу соҳага мутасадди раҳбар ва мутахассисларининг ўзлари обдон чуқур англаб олишлари зарурлигини алоҳида таъкидлаб шундай деган эдилар: «1999 йилнинг январь-февраль ойларида ҳар бир вилоятда қишлоқ хўжалигини ислоҳ этиш ва мазкур соҳадаги вазифаларни бажаришга доир қонун ва қарорларни ўрганиш мақсадида семинарлар ташкил этиш лозим. Энг аввало, семинар якунлари бўйича хўжалик раҳбарлари, мутахассислар, ҳокимларнинг билим даражалари синовдан ўтказилсин.

Илм олиш, ўрганиш асло айб эмас, унинг эрта-кечи йўқ. Барчамиз бутун онгли ҳаётимиз давомида ўқишимиз, ўрганишимиз керак. Огоҳлантириб қўяй, бу муҳим ишни навбатдаги кампаниябозликка айлантириб юборишга йўл қўймаслигимиз керак».

Юртбошимизнинг ушбу кўрсатмаларига мувофиқ Тошкент вилоят ҳокимлиги 9-18 февраль кунлари республикада биринчилар қатори қишлоқ хўжалиги корхоналари раҳбарларининг ўқувини ташкил этди. Ўқув машғулотларига туман қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси раҳбарлари, барча турдаги хўжаликлар, жумладан, ёрдамчи хўжалик раҳбарлари таклиф қилинди.

Президент таъкидлаганидек, бу йилги ўқув навбатдаги кампаниябозликка айланиб қолмаслиги учун унинг дастурини ишлаб чиқиш ва ўқув машғулотларини самарали ташкил этишга жиддий эътибор берилди. Чунончи, бу сафар фақат олим ва тажрибали мутахассисларнинг у ёки бу мавзудаги маърузаларини тинглаш

эмас, балки, маърузадан сўнг айнан шу мавзуда тингловчиларнинг чиқишлари, савол-жавоблар, баҳс-мунозаралар ҳам бевосита дастурга киритилди. Бу эса айнан шу соҳадаги камчилик ва нуқсонларнинг келиб чиқиш сабабларини ҳар томонлама, чуқур таҳлил этиб, яхши тушуниб олиш, уларни бартараф этиш ва бошқа муаммоларнинг ҳам ечимини топиш йўлларини белгилаб олиш имконини берди.

Ўқув машғулотлари бундай тартибда олиб борилганлигининг яна бир муҳим жиҳати шунда эдики, бугунги кунда қишлоқ хўжалигини тубдан ислоҳ қилишга амалий ёрдам берадиган энг долзарб мавзулар дастурдан кенг ўрин олганди. Жумладан, республика қишлоқ хўжалигида бозор иқтисодиёти шаклланишининг қонуний асослари, бозор муносабатларига ўтишнинг ўзбек модели, хўжаликларни мулкий пай асосида кооператив (ширкат)ларга айлантиришнинг моҳияти ва босқичлари, оила пудрати ва ҳисоб-китобнинг чек тизимини жорий этиш, боғ ва узумзорларни ижарага бериш, паст рентабеллик ва зарар кўриб ишлашнинг асосий сабаблари ва уларни бартараф этиш йўллари, контрактация шартномаларини тузиш ва бажариш қоидалари, санациялашнинг моҳияти ва аҳамияти, маҳсулотларни сотишнинг оқилона усуллари, бозорни ўрганиш (маркетинг) ва рақобат, қишлоқда ўрта ва кичик бизнесни ривожлантириш, хўжаликларни кредитлаш тартиби ва уни қайтариш механизми, қишлоқ хўжалигида суғурталаш тизими турлари, шартлари, селекция ишларининг самарадорлигини ошириш йўллари, пахтанинг юқори ҳосилли, тезпишар навларини яратиш ва жорий этиш, ғалла ҳосилдорлигини ошириш ва сифатли уруғлик тайёрлаш усуллари, экинларни кимёвий ҳимоялаш ва зараркунандаларга қарши курашишнинг замонавий усуллари, алмашлаб экишни илмий асосда йўлга қўйиш, суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, суғоришда тежамли (томчилатиб) усулларни қўллаш, чорвачилик, паррандачилик соҳасида наслчилик ишларини, ветеринария хизматини, омухта ем ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш каби мавзулар ўқув қатнашчилари томонидан катта қизиқиш ва манфаатдорлик билан муҳокама этилди, қимматли таклифлар ўртага ташланди, илғор тажрибалар ўртоқлашилди.

Биз ўқув машғулотларидан кутилган мақсадга қай даражада эришилганлигини аниқлаш учун бир гуруҳ хўжалик раҳбарлари билан суҳбатлашдик.

БОЗОР АСЛИДА НИМА ЎЗИ?

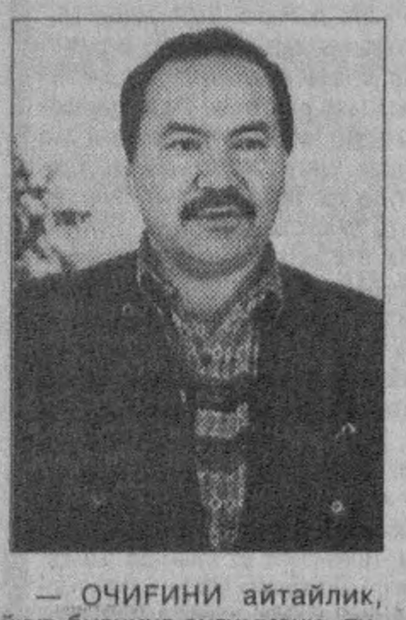

Хайрулла МИРЗАЕВ,
Тошкент туманидаги Турғун Мирзаев номли жамоа хўжалиги бошқаруви раиси

— ОЧИҒИНИ айтайлик, ўқув бизнинг онгимизни, дунёқарашимизни, хусусан, бозор иқтисоди тўғрисидаги тушунчамизни бутунлай ўзгартириб юборди.

Аслида бозор дегани нима ўзи? Тан олиш керак. Бозор деганда биз кўпинча, олди-соттини кўз ўнгимизга келтирамиз. Лекин бунақа эмас экан. Биз ўқув жараёнида шунга амин бўлдикки, бозор охир оқибатда меҳнаткашнинг, деҳқоннинг туб манфаатларига келиб тақалади. Бу манфаат эса биз етиштирадиган маҳсулотларнинг сифатига, таннархига боғлиқдир. Мана, олайлик, ўтган йили бизда етиштирилган бир кило узумнинг таннархи 15 сўмга тўғри келди. Бу қиммат, албатта! Тўғри, об-ҳаво боғдорчилик учун бирмунча ноқулай келди. Лекин ўзимиздан айб ўтган жойлар ҳам йўқ эмас. Имконият излашимиз керак эди. Бир килограмм узумнинг таннархи лоақал 10 сўмга тўғри келганда, боғбонларимиз мўмай даромад қилиб, қўллари кўпроқ пул кўрарди.

Хўш, арзон маҳсулот етиштириш учун нима қилиш керак? Ўқув жараёнида биз бу саволга жавоб топдик ҳисоб: бор техникадан билиб, авайлаб фойдаланиш, экинларни озиқлантиришни илмий асосда олиб бориш, сабзавотчиликда, айниқса, кўпроқ маҳаллий ўғитларга зўр бериш керак. Булар шунчаки, ҳамма биладиган гапга ўхшаб туюлади. Лекин олимлар, мутахассислар билан мулоқот, баҳс жараёнида ана шу биладиганга ўхшаб туюладиган тадбирларни амалга оширишда кўп ҳолларда хатоларга йўл қўйишлигимиз ҳам маълум бўлиб қолди.

Ўқув давомида дилимизни ўртаб юрган бир қатор муаммоларнинг ечими топилган бўлса, айримлари ечилмай қолганлигини ҳам айтиб ўтишим керак. Масалан, хорижий «Кейс» машинасидан самарали фойдаланиш масаласини олиб кўрайлик. Биз машина-трактор саройлари билан шартнома тузганимизда ёқилғини ҳам, эҳтиёт қисмларни ҳам ўзимиз етказиб беришимиз қайд қилиб ўтилади. Назаримда бу тўғри эмас. Модомики, машина-трактор саройлари бизга хизмат кўрсатишар экан, ёқилғи-ку, майли, жуда бўлмаганда эҳтиёт қисмларни ўзлари етказиб берсалар айни муддао бўларди.

Бу борада бошқа мулоҳазаларим ҳам йўқ эмас. Ҳаммамизга маълум: санацияга тушган хўжаликларнинг қарзи анча муддатга кечиктирилди. Бу яхши. Лекин мени бир масала ўйлантиради. Ҳамма ҳам бу катта имкониятдан ишнинг кўзини билиб фойдаланармикин? Суиистеъмолчиликка йўл қўйишмасмикин?

Бундан ташқари, иқтисодини аранг эпақага келтириб, чўнтагидаги бор пулини сарф-харажатларга ишлатиб, даромадни учма-уч қилиб юрган хўжаликлар ҳам бор. Бундай хўжаликлар мутасаддиларнинг доимий эътиборида бўлиши, уларнинг санацияга тушиб қолмаслиги учун амалий ёрдам кўрсатилиши керак, деб ўйлайман. Ана шунда улар қаддларини тезроқ тиклаб оладилар.

ЧОРВАЧИЛИК: БАҲОНАЛАР ДАВРИ ЎТДИ

Бейсенбой АСАНОВ,
Бўстонлиқ туманидаги «Енгбек» жамоа хўжалиги бошқаруви раиси

— ХЎЖАЛИГИМИЗ сабзавотчилик, ғаллачилик, чорвачиликка ихтисослашган. Ишни пудрат усулида ташкил этиб, ўтган йили анча дуруст натижаларга эришдик. Лекин чорвачиликка келганда мақтана олмаймиз. Бу бежиз эмас. Бир маҳаллари чорвачиликда, айниқса, қўйчиликда донғи кетган туманда фаолият кўрсатяпмиз. Шунинг учун ҳам чорвачиликка эътибор берилмай қўйилди. Бу тармоқни хусусийлаштириш зарурмиди, деган баҳоналарни эшитганда юзимиз шувут бўлади. Бошдан дўппини олиб қўйиб, бу ҳақда чуқурроқ ўйлаб кўрайлик. Ахир ота-боболаримиз чорвачилик етти хазинанинг бири, деб айтишган-ку. Нега бу хазина бойиши ўрнига совурилиши керак? Ким чорвани аянчли аҳволга олиб келиб қўйди. Бунинг учун ўзимиз айбдор эмасмизми?! Ўтган йили хўжалигимиздаги 142 бош соғин сигирнинг ҳар биридан 1200 килограммдан сут соғиб олинибди. Айтишга истиҳола қилади киши.

Ўқувда қатнашаётиб, энди баҳоналар даври ўтди, амалий ишга ўтиш керак, деган қатъий хулосага келдим. Хўш, бу мақсадга эришишнинг йўли борми?

Бор албатта. Энг аввало, биз ривожланган хорижий мамлакатлар тажрибасидан ўрганиб, молнинг наслини яхшилашга эътибор беришимиз керак. Ана шу ривожланган мамлакатларда ҳар бош соғин сигирдан камида 6 минг литр сут соғиб олинар экан. Бундан кам берадиган сигирни сақлаб туришмайди. Шунинг учун улар молнинг наслига оғизда эмас, амалда эътибор беришади. Биз ҳам энди шундай қилмасак бўлмайди. Бу борада баъзи бир ишларни бошлаб юбордик. Вилоят наслчилик уюшмаси билан шартнома туздик. Улар бизга зоти тайин, махсулдор молларнинг буқалари уруғини етказиб беришадиган бўлишди.

Шу ўринда баъзи бир чорвадорлар орасида юрадиган гапни ҳам эслатиб ўтмоқчиман: айримлар сигирларни сунъий урчитишдан кўра, табиий урчитган маъқул, дейишади. Лекин мен бунга қўшилмайман. Агар сиз ўзингизда сақлаб, боқиб, фойдаланадиган буқаларингиз касалга чалиниб қолган бўлса борми, бутун подадаги молларни, сигирларни бузади, деяверинг. Лекин масаланинг бошқа томони бор: ўша чорвадорга етиштириб бериладиган зотдор буқаларнинг уруғлари кафолатланган бўлиши шарт! Аслида бу билан ҳам масала узил-кесил ҳал бўлиб қолмайди. Бу уруғдан билиб фойдаланадиган малакали мутахассиснинг меҳнати ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир.

Шу асосда молларнинг наслини, зотини яхшилаб олсак, озуқа базасини мустаҳкамлашимиз учун ҳамма имкониятлар бор. Бу имкониятларни ишга солишни бошлаб юбордик. Бу йил ҳар бош соғин сигирдан 2600 литрдан сут соғиб олишни мўлжал қилганмиз. Бундан ташқари бозор шароитида даромадни кўпайтириш, сутни қайта ишлайдиган цех қуришга ҳам киришамиз.

ҲАМКОРЛИК ҚИЛДИК — ОЛДИНГА ЮРДИК

Ҳазраткул НУРОВ,
Пскент туманидаги Аҳмад Дўстбеков номли илмий-тажриба хўжалиги ташқи бошқарувчиси

— ЧОРВАЧИЛИКДА муаммони ҳал қилишнинг асосий омилларидан бири наслчиликни яхши йўлга қўйиш бўлса, пахтачиликда нав ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Шунинг учун ҳам Юртбошимиз катта-катта йиғинларда деҳқонларга буни қайта-қайта эслатадилар.

Айниқса, биз сингари санацияга тушган хўжаликлар нав танлашда асло янглишмасликлари керак. Ана шунда қолоқликдан тезроқ чиқиб олишлари турган гап. Қаранг, ўтган йили бешинчи навга ҳам пахта топширдик. Шу ҳисобга катта зиён кўрдик. Агар эртапишар, шароитимизга мос навни экканимизда эди бундай хатонинг олди олинган бўларди.

Хўжалигимизни илмий-тажриба хўжалигига айлантиришдан мақсад ҳам биринчи навбатда пахта навига алоҳида эътибор беришдан иборатдир. Сир эмас, олимларимиз лаборатория шароитида нав яратиб, уни ишлаб чиқаришга жорий этиш учун йўлланма берилгач, кўп ҳолларда ҳамма ишни деҳқонларнинг ўзига ташлаб қўйиб, навларнинг тақдири билан астойдил қизиқмайдилар. Оқибатда агротехника тадбирлари тўла-тўкис амалга оширилмай қолади. Натижада нав яхши чиқмади, деган гаплар чувалашади. Бизда энди бундай хатога йўл қўйилмайди. Чунки, Ўзбекистон Фанлар Академияси ўсимликлар генетикаси ва экспериментал биология илмий-тадқиқот институти хўжалигимизни оталиққа олди. Биз ўтган йили олим Остон Жалилов томонидан яратилган «Меҳр» навли пахта навидан 200 гектар майдонга эккан эдик. Олимнинг ўзи келиб, деҳқонлар билан мулоқотда бўлиб, парвариш жараёнларида қатнашиб турди. Бу яхши натижа берди. Ана шу нав экилган майдонларнинг ҳар гектаридан 26 центнердан ҳосил олдик. Бу ҳосилнинг 80 фоиздан ортиғини юқори навларга топширдик. Тола чиқими 40 фоизни ташкил этди, бу деҳқон учун айни муддао! Даромадни кўпайтириш манбаи.

Шунинг учун ҳам «Меҳр»га меҳр қўйиб қолдик. Бу йил 300 гектар майдонга уруғлик учун шу навни экамиз. Эҳтиёжимиздан ортса, уруғликни қўшни хўжаликларга ҳам сотамиз. Ишончим комилки, келгусида бу нав бизни санациядан тезроқ чиқишимиз учун асос бўла олади.

Ўқувда олим билан деҳқоннинг ҳамкорлиги амалда қандай бўлиши кераклигини яна ҳам ойдинроқ англаб олдик. Бошқа кўп нарсаларни ҳам ўргандик. Бизнес режа нима ўзи ва уни қандай тузиш керак, қандай амалга ошириш кераклиги ҳақида ҳам аниқ тасаввурга эга бўлдик. Бу ердан боргач, ўрганганларимизни амалда қўлланишга киришамиз.

ГАП РЕЖАНИ БАЖАРИШДАМИ...

Хўжаназар ОРЗИҚУЛОВ,
Бекобод туманидаги Навоий номли жамоа хўжалиги раиси

— ШУНДАЙ пайтлар бўлганки, қишлоқ хўжалигига оид катта-кичик йиғинларда режани бажарган бўлсак қаддимизни кўтариб, кўкрак кериб ўтирардик. Лекин ҳозир давр ўзгарди, шароит бошқача бўлиб қолди. Сизни режани бажарганлигингиз учун ҳурмат қилмайдилар, мақтамайдилар. Энг муҳими сиз бу режани қандай қилиб бажардингиз, қанча соф даромад олдингиз, чўнтагингиздаги пулингизнинг чўғи қанақа, энг муҳими ундан одамлар қандай наф кўрди, шунга қараб баҳо берадилар. Бу энг тўғри ва оқилона баҳодир.

Мана, қаранг. Ўтган йили хўжалик режани бажарди. 2820 тонна пахта топширдик. Ҳар гектаридан олинган ҳосил салкам 25 центнерга етди. Бироқ, олинган соф фойда бор-йўғи 700 минг сўмни ташкил этди. Ҳисоблаб чиқсак, бошқа тармоқлар, дейлик ғаллачиликдан ҳам олганларимизни қўшсак, хўжалик бўйича соф фойда 2 миллион 700 минг сўмни ташкил этибди, холос. Бу имкониятлари катта бўлган бизнинг хўжалик учун жуда оз ҳисобланади. Ҳозирги бозор иқтисоди шароитида йилига кам деганда 10-15 миллион сўм фойда қилмасак, у ҳолда қишлоқда иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш юзасидан қўйилган вазифаларни яхши уддалай олмаймиз. Ўқув жараёнида олимлар, тажрибакорлар, мутахассислар, илғор жамоа хўжаликларининг раҳбарлари билан фикрлашиб, баҳс мунозарага киришиб, тўғриси, ўзимдан ўзим ҳижолат бўлдим.

Хўш, соф даромадни мўлжалдаги миқдорга етказиш учун нима қилишимиз керак? Ўқув давомида бу саволга жавоб топдим: пахтачиликда ҳам оилавий пудрат асосида ишлашга ўтиляпти. Оилавий пудратчи — бу эртанги, келажакдаги тадбиркор, ишбилармон фермер деганидир. Лекин бунинг учун пудратчини ўз ишига амалда қизиқтира билиш, манфаатдорлигини кескин ошириш керак. Ер ўз эгасини топиши зарур. Бунинг бирдан-бир йўли ширкат усулига ўтиб ишлашдир. Шу мақсадда туман тадбиркорлар палатаси билан шартнома туздик. Улар хўжалигимизнинг ер, иқлим шароити, имкониятларимизни ўрганиб, ширкатлар уюшмаси қандай бўлиши керак ва бу уюшмада иш қандай ташкил этилиши ҳақида бизга қўлланма яратиб берадилар. Ана шундан сўнг биз жамоадаги бор одамларимизни ҳисобга олиб чиқамиз. Хўжаликни ҳозирги даражага етказиш учун кимлар ҳисса қўшганлигини (улар айни пайтда ишлаш ва ишламасликларидан қатъий назар) ҳисобга оламиз. Жамоа хўжалигига тегишли мулкнинг умумий қийматини белгилаймиз ва сўнг ана шу мулкни ҳар кимнинг қўшган улушига қараб, одамларга тақсимлаймиз, қўлига сенинг улушинг бунча, деган ҳужжат берамиз. Қисқаси, пайга аниқлик киритамиз. Ана шундан сўнг ҳар бир деҳқон, пахтакор ўзини мулкдор деб ҳисоблайди ва мулкни асраб-авайлаб, бойликни кўпайтириш пайидан бўлади. Чунки пай миқдорига қараб, бериладиган дивиденднинг миқдори ҳам белгиланади.

Мўлжалимиз 1999 йилнинг иккинчи ярмидан бошлаб ишни тўла-тўкис ширкатлар уюшмаси асосида йўлга қўйишдан иборатдир.

ЭНДИ УРУҒЛИКНИ ЎЗИМИЗ ЕТИШТИРАМИЗ

Соғлом БОЛАШОВ,
Оҳангарон туманидаги С. Раҳимов номли ҳиссадорлик жамияти раиси

— ЎН КУНЛИК ўқиш давомида қишлоқ хўжалиги корхоналарини мулкий пай асосида кооператив (ширкат) хўжаликларига айлантириш, ички ўзаро ҳисоб-китобларни чек усулига ўтказиш хусусида кўп ва хўб гаплар бўлди. Бу янгилик аслида Юртбошимизнинг таклиф ва ташаббуслари билан бошланган. Оила пудрати ва чек усули қишлоқ хўжалигини тубдан ислоҳ қилишнинг энг мақбул йўлларидан бири эканлиги бизнинг хўжалигимиз мисолида ҳам ўз исботини топган.

Ҳиссадорлик жамиятимиз ғаллачилик ва чорвачиликка ихтисослашган. Ҳар йили 1000 гектар суғориладиган ерда ғалла етиштирамиз. Ҳосилдорлик муқим. Давлатга ғалла сотиш режаси йилига 113-115 фоиз бажарилади. 5 миллион сўм атрофида соф даромад оламиз. Бу ички ўзаро ҳисоб-китобларда чек усулини аллақачон тўла жорий этганлигимиз ва оила пудрати яхши ўзлаштирилганлигининг самарасидир.

Кейинги пайтларда хўжалик юритишнинг ширкат усулига ўтишни мўлжаллаётган эдик. Ўқишдан сўнг эса аниқ қарорга келдик. Март ойининг охиригача жамоамизни ширкат хўжалигига айлантириш учун ҳамма омиллар яратилган. Аъзоларимизнинг пай улушларини ҳисоблаб чиқаришни олдинроқ бошлаб юборгандик. Ўқув даврида тўла ишонч ҳосил қилдикки, оила пудрати усули шароитида ички чек асосида иш юритиш ортиқча ва айниқса, кераксиз сарф-харажатларга барҳам бериб, салмоқли иқтисодий тежамкорликка эришишимизда жуда қўл келади.

Кўпчилик хўжаликлар учун уруғлик ғаллани андижонликлар етиштириб бераётган эдилар. Бунинг ноқулай томонлари йўқ эмасди, албатта. Ўқув давомида шу масала ҳам тилга олинди ва бизнингча, бу айни муддао бўлди. Биз энди ўзимизга керакли уруғлик ғаллани ўзимиз тайёрлашга қарор қилдик. Шуниси яхшики, бу муҳим ишни кейинги йилларга қолдириб юрмаймиз, шу йилиёқ ҳал этамиз. Негаки, кузда 700 гектарга «Юна», 200 гектарга «Қалдирғоч» буғдой навларини экиб қўйгандик. Ривожи, кўчат қалинлиги биз кутганимиздан ҳам аъло. Ҳосил етилишига қараб, уруғлик олинадиган майдонларни танлаб, донни авайлаб ўриб-янчиб оламиз ва экишга тайёрлаймиз. Уруғлик етиштиришни ҳар йили шу зайлда давом эттираверамиз. Уруғни ўзи тайёрлаган деҳқон эса ҳеч қачон доғда қолмайди.

ҚОНУН ҲУЖЖАТЛАРИ АМАЛДА ИШЛАСА...

Турғун БОТИРОВ,
Чиноз туманидаги Амир Темур номли ширкат хўжалиги бошқаруви раиси

— ЧЕТ ЭЛ сафарида бўлганимда бир фермерга шундай савол бергандим: «Етиштирган пахтангизни заводга топшириб, толани ҳам, чигитни ҳам тўлалигича қайтариб олар экансиз. Бунга эришиш учун завод ишини қай йўсинда текшириб борасиз?». Шунда фермер атрофдагиларга олазарак боқди, елка қисди. Билсак, саволимни тушунмапти. Гап нимада эканлигини айтганимиздан сўнг кулиб деди: «Текширишимизнинг ҳожати йўқ. Борди-ю, завод бизни алдаган тақдирда ҳам бу биринчиси ва охиргиси бўлади. Негаки, у ишончдан қолади, ҳеч ким хом ашё топширмай қўяди. Оқибатда синади».

Тўғриси, жуда ҳавасим келди. Қаранг, уларда бозор муносабатлари ҳамма учун баравар ва юз фоиз амал қиларкан. Ғирромлик, ўзгалар ҳақидан юлишга уринганлар сўзсиз фош бўлиб, назардан қоларкан, банкрот бўлиб, ишсизлар сафига қўшиларкан.

Бизда-чи? Эътироф этиш керакки, қишлоқ хўжалигида бозор муносабатлари тўла кучга киришини таъминлайдиган қонун ва қарорлар бизда ҳам етарли. Лекин, афсуски, ҳозирча ана шу куч лозим даражада ишга солинмаяпти. Бунинг сабаби маълум. Юртбошимиз бир неча марта таъкидлаганларидек, бу қонун ва қарорлар моҳиятини, аввало, биз ўзимиз, яъни ўрта ва қуйи бўғин раҳбарлари охиригача ўрганиб, обдон уқиб олганимиз йўқ. Шу боис у ҳар бир дала меҳнаткашининг онгига етиб бормаяпти.

Шу нуқтаи назардан қараганда, вилоят қишлоқ хўжалик корхоналари раҳбарларининг ўн кунлик ўқуви айни муддао бўлди. Негаки, ўқув машғулотлари қишлоқ хўжалигини ислоҳ қилишни жадаллаштириш ва чуқурлаштиришга қаратилган Президент фармонлари ҳамда ҳукумат қарорларидаги йўл-йўриқларни чуқур ўрганиш ва амалда қўлланиш асосида олиб борилди.

Ўқув давомида пахтачиликда техника таъминотини ҳал этиш хусусида ҳам кўп яхши фикр-мулоҳазалар билдирилди. Жумладан, МТПлар хўжаликларга кўпроқ экскаватор, бульдозер каби оғир техника воситалари билан сервис хизмати кўрсатишга мослашса яхши бўларди. Ҳар куни ишлатиладиган бошқа техника турлари эса хўжаликнинг ўзида бўлгани маъқул. Ана шунда ҳар бир агротехника тадбирини ўз вақтида ўтказиш имконига эга бўлинади.

Бундан ташқари машғулотлар давомида хўжаликлар билан улар етиштирган маҳсулотларни қабул қилиб олиб, қайта ишловчи корхоналар ўртасидаги иқтисодий алоқаларни бозор муносабатларига мослаштириб бориш масаласида ҳам кўп фойдали таклифлар айтилди. Агар булар амалга ошса, деҳқонларнинг ўз меҳнатлари пировард натижаларидан баҳраманд бўлишлари тўғрисидаги эзгу ниятлар ҳақиқатда рўёбга чиқади.

Шундай қилиб, вилоят қишлоқ хўжалик корхоналари раҳбарларининг ўқуви ниҳоясига етди. Аввалгиларидан фарқли ўлароқ машғулотлар давомида тингловчилар ҳар бир мавзу бўйича конспект тузиб бордилар ва пировардида ёзилган рефератларни ҳимоя қилиш билан бирга тест синовларидан ўтдилар. Ўқув якунида тингловчиларга гувоҳномалар топширилди.

Эндиги вазифа — машғулотлар давомида ўзлаштирилган билимларни, қимматли фикр-мулоҳаза ва фойдали таклифларни жойларга борганда ҳаётга оқилона татбиқ этишдан иборат. Бошқача қилиб айтганда, ўн кун давом этган ўқувдан кўзланган мақсадлар рўёбга чиқадиган давр энди бошланади. Ҳар бир тингловчи буни юракдан ҳис қилиши, ўқиш давомида ўрганган барча илғор янгиликни ўз жамоасининг бундан буёнги фаолиятида оғишмай қўллаш ҳаракатида бўлмоғи лозим. Ана шунда бугунги ўқувнинг самаралари вилоят деҳқонлари томонидан эртага қўлга киритилажак иқтисодий кўрсаткичларда ўз аксини топади.

Ўқув якунида вилоят ҳокими Уммат Мирзақулов сўзга чиқиб, қишлоқ хўжалик корхоналари раҳбарларига мамлакат Президентининг Ўзбекистонни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг 1998 йилги якунлари ва 1999 йилда иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузасидан келиб чиқадиган вазифаларни шарҳлаб берди.

Саҳифани «Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбирлари Носир РИХСИЕВ, Абдусамад ЙЎЛДОШЕВ ва Даврон АҲМАД (суратлар) тайёрладилар.

ОЛАМ ҲАФТА ИЧИДА

● МАМЛАКАТЛАР ● ОДАМЛАР ● ВОҚЕАЛАР

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» СИЗНИНГ ДОИМИЙ ҲАМРОҲИНГИЗ!

Воқеалар тўлқинида

● ФРАНЦИЯ пойтахти яқинидаги Ромбуйе қасрида деярли икки ҳафтадан бери давом этаётган Косово муаммосини ҳал этишга бағишланган музокаралар ҳамон ниҳоясига етгани йўқ. Серблар мулоқотларни мазмунсиз ўтмоқда, демоқдалар. Косово томони эса тўлиқ мухторият талаб қилмоқда. Воситачи гуруҳ аъзолари гоҳо ўта мушкул аҳволга тушиб қолмоқдалар. АҚШ давлат котиби М. Олбрайт хоним музокаралар ижобий натижа бериши шарт, деб масалани кўндаланг қилиб қўйди.

● ОЛМОНИЯ Федератив Республикаси канцлери Герхард Шрёдер куни кеча Москвага ташриф буюрди. У Оврупо Иттифоқи муваққат раиси сифатида Россия билан ҳамкорлик қилиш режаларини яна бир бор ойдинлаштириш ниятида эканлигини айтди.

● 27 ФЕВРАЛЬ куни Африка қитъасидаги аҳолиси энг кўп мамлакатлардан бири Нигерияда президент сайловлари бўлади. АҚШнинг собиқ президенти Жимми Картер халқаро кузатув гуруҳи раҳбари сифатида бу ерга келади.

● АҚШ ПРЕЗИДЕНТИ Б. Клинтон «импичмент» хавфидан қутулганидан сўнг Мексикага сафар қилди. У мазкур мамлакат раҳбарлари билан АҚШга гиёҳвандлик моддаларини ўтказмаслик масалаларини муҳокама этди.

● ҲАФТА бошида Афғонистондан совет қўшинларининг олиб чиқилганига ўн йил тўлди. Ўша машъум урушда 15 мингдан зиёд зобит ва аскарлар ҳалок бўлди. Уларнинг 1,5 минг нафарга яқини Ўзбекистондан эди.

● ОЗАРБАЙЖОННИНГ собиқ бош вазири Сурьет Гусейнов устидан ўтказилган суд тамом бўлди. Давлатга қарши исён кўтаришда, президент ҳаётига суиқасд уюштиришда айбланган С. Гусейнов олий жазо — умрбод қамоққа ҳукм этилди.

ТЎРТ БУТОҒ — МЎРТ БУТОҒМИ?

1999 — 2000 ЙИЛЛАР Россиянинг сиёсий, ижтимоий, иқтисодий ҳаётида алоҳида ўрин тутишлиги ҳозирдан аён бўлиб турипти. Чунки, парламент ва президент сайловлари олдидан бўладиган даҳанаки жанглар, сиёсий ўйинлар, куракда турмайдиган олишув «услублари», амал тортишувлари, турли-туман партиялар ва ҳаракатлар ўртасидаги жиққамуштликлар «нишона кўрсатмоқда».

Бундай манзарани олдиндан кўрган РФ бош вазири Евгений Примаков ўтган ҳафтада ҳокимиятнинг барча тармоқлари ўртасида сиёсий аҳдномага эришишни кўзловчи шартнома муаллифи сифатида ташаббус билан чиқди. Унинг фикрига қараганда, президент маъмурияти, ҳукумат, Федерация Кенгаши ҳамда Давлат Думаси истиқболдаги энг муҳим масалалар юзасидан бир тўхтамга келишлари ва бир нуқтага «уришлари» мақсадга мувофиқ деб қаралди. Аммо, бу ташаббус дарҳол «илдиз отмади». Думадаги турли фракциялар бу масалага нисбатан турлича баҳо бера бошладилар.

Алқисса, бу шартномани маълум бир шаклга келтириш учун тузилган ишчи гуруҳи 15 февраль куни ишга киришди. Аммо, унинг фаолиятида ҳам оқилона мантиқ ва тезкорлик дарҳол кўзга ташланмади. Мазкур гуруҳга раҳбарлик қилган президент маҳкамаси бошлиғининг ўринбосари О. Сисуев томонларни келиштиргунча «она сути оғзидан келди».

Россия оммавий ахборот воситалари вакилларининг гапларига қараганда, мазкур шартнома лойиҳаси яқин кунларда муайян бир кўриниш кашф этади. Ана ундан сўнг ушбу ҳужжат ҳокимиятнинг тўрт бутоғи — президент маъмурияти, ҳукумат, Федерация Кенгаши ҳамда Давлат Думаси «ғалвирларида» яна бир карра эланади. Шарҳчиларнинг айтишича, ҳар ҳолда шундай келишувга эришилса, ёмон бўлмайди. Ҳокимиятнинг бир шохдаги тўрт бутоғи мустаҳкамми ёхуд мўртми, буни яқин кунлар исботласа, ажаб эмас.

ЁМОН ИШГА ЁРДАМ ЙЎҚ

БУЮК БРИТАНИЯ ҳукумати яқинда мамлакат фуқаролари ва компанияларини сезгирликка чақирувчи бир қарорни эълон қилди. Унга биноан ҳукумат Косоводаги қарама-қаршиликларга аралашишни кўзловчи айирмачи гуруҳларни тайёрлаш ва қуроллантиришга ёрдам кўрсатиш батамом тақиқланажаклигини маълум қилди. Бундан кўзланган ният британияликларнинг дунёдаги «ўтли нуқталар»га жалб қилинишига йўл қўймасликдир. Ушбу қоида ва тартибни бузганлар 14 йилгача қамоқ жазосига ҳукм этилиши белгилаб қўйилди.

КЕНГГА КЕНГ, ТОРГА ТОР ЭКАН...

ОХИРГИ тўрт-беш ой мобайнида жаҳон оммавий ахборот воситалари саҳифаларидан, кўрсатувларидан, эшиттиришларидан узлуксиз жой олиб келган, бир қарашда кичик, аммо, аслида катта бир мавзу алал-оқибат, бир нуқтага келиб тақалди. Гап Туркия, Эрон, Ироқ, Сурия ҳудудларида истиқомат қиладиган курд элати тақдирига ҳамда Курд Ишчилар Партияси раҳнамоси Абдулла Ҳўжалон қисматига тегишли эди. «Тошкент ҳақиқати» газетасида ҳам бу мавзуда қатор мақолалар чоп этилди.

Ниҳоят, ўтган сешанба куни шов-шувга сабаб бўлган хабар тарқалди. Гоҳ у мамлакатда, гоҳ бу мамлакатда қочиб юрган А. Ҳўжалон Кения пойтахтида Греция элчихонасидан чиқаётган пайтда қўлга туширилди. Ахборотларда Ҳўжалонни тузоққа илинтириш ва Туркияга келтириш тадбири ўта маҳфий шароитда амалга оширилганлиги айтилди. Ушбу режа Туркия бош қўмондонлиги ҳамда миллий разведка ташкилоти ҳамкорлигида амалга оширилди.

А. Ҳўжалон ҳаёти ва фаолиятига доир гап-сўзлар ўн беш йил олдин бошланган бўлса ҳам ўтган йилнинг сентябрь ойидан эътиборан жанжалга айланди. Ўшанда КИП йўлбошчиси Сурияда яшириниб юрган эди. У туфайли Туркия билан Сурия ўртасида ҳарбий ҳаракатлар бошланишига бир баҳя қолди. Шундан сўнг Абдулла Россияда, кейин Италияда пайдо бўлди. Бу жойда ҳам у узоқ қўним топмади. Кейин Нидерландия, Россия, Грузия, ҳатто, Чеченистон тилга олинди. Охирида можаро Греция тупроғига кўчди. Дафъатан Кения деган сўз сув бетига қалқиб чиқди.

КИП ва унинг йўлбошчиси А. Ҳўжалоннинг мақсадлари нима эди?

КИП 1984 йилдан буён «Мустақил Курдистон» давлатини тузиш учун кураш олиб бормоқда. Бироқ, у ўз мақсадларига ноқонуний, терорчилик ҳатти-ҳаракатлари билан интилди. Жангарилар сўнгги ўн беш йилда тахминан 17 мингга яқин жиноий ҳуруж содир этдилар. Натижада, 30 мингдан зиёд одам қурбон бўлди.

Жаҳонда, статистик маълумотларга қараганда, курд элатига мансуб 40 миллионга яқин кишилар истиқомат қилади. Уларнинг аксарият қисми қаерда бўлмасин тинч-тотув, омон-эсон яшашни орзу қиладилар. Бироқ, А. Ҳўжалон сингари «доҳий»ларнинг ўз халқи бошига келтирган азоб-уқубатлари жаҳон афкор оммаси қаҳр-ғазабига дучор бўлмоқда.

Миш-мишларга қараганда, А. Ҳўжалон Мармар денгизининг Имрали оролидаги ҳибсхонада сақланаётган эмиш. Бу ростми, ёлғонми? Буни ҳеч ким билмайди. Лекин, А. Ҳўжалоннинг Оврупо, Америка, Австралия, Африка қитъаларидаги мамлакатларда истиқомат қилаётган тарафдорлари ҳамон тўс-тўполонларни авжига чиқариб, унинг озод этилишини қатъий талаб этмоқдалар. Аммо, Туркия қонунчилигига асосланганда А. Ҳўжалонни «давлат хоини», «халқаро террорчи» сифатида ўлим жазоси кутмоқда.

ЖАНЖАЛ ҚИДИРИБ... ЎЗГА ЮРТГА

СЎНГГИ пайтларда дунёдаги баъзи бир мамлакатларда неонацистлар анча бош кўтариб қолдилар. Ўтган ойда Россия Миллий Бирлиги деб аталган ҳаракат жангарилари Москвада ўз анжуманларини ўтказишга уринган эдилар. Бунга ижозат берилмагач, «А. Баркашов одамлари» турли ғалаёнлар чиқаришга уриндилар. Бироқ, «бузоқнинг югургани сомонхонагача» бўлди.

Ҳафта ўрталарида эса машмаша Венгрияда бошланди. 26 нафар неонацист мамлакатдан чиқариб юборилди. Уларнинг асосий қисмини олмониялик ёшлар ташкил этган эди. Ҳуқуқни ҳимоя қилиш идоралари хабарларида айтилишича, немис неонацистлар ўзларининг венгриялик ва австриялик ҳамфикрлари билан биргаликда «СС қўшинлари хотира марши» йиғилишини ўтказиш учун Будапештга келган эканлар. Полиция йиғиннинг 34 нафар иштирокчисини қўлга олди. Шунингдек, улардан неонацистлик ғояларини тарғиб қилувчи катта миқдордаги ҳар хил адабиётлар ҳам тортиб олинди.

ҚИШДА ҲАМ МАШҚЛАР ЎТАВЕРАДИ

ОЛМОНИЯ мудофаа вазирлиги НАТОнинг Норвегияда бўлиб ўтадиган «Бэттл Гриффин» қишки ҳарбий машқларида иштирок этиш учун 4500 нафар ҳарбий хизматчи жўнатади. Маълумотларга қараганда, ушбу машқларда НАТОга аъзо бўлган саккиз давлатдан 20 мингга яқин ҳарбий хизматчи иштирок этади. Шунингдек, унга 45та кема, 75та тайёра ва 7 мингта ҳарбий машина жалб этилади.

БУ ДУНЁНИНГ ИШЛАРИ

● ЯҚИНДА Буюк Британия матбуоти саҳифаларида нохуш рақамлар пайдо бўлди. Англиялик ёшларнинг 25 фоизи тамаки чекиш дардига гирифтор бўлган экан. Ачинарлиси — уларнинг асосий қисми 15 ёшга тўлмаган ўсмирлар эди. Чекишга қарши кураш фондининг тиббий директори Рей Доннелининг айтишига қараганда, ҳозир мактабларда, ёшлар банд бўлган марказларда улар махсус асбоб текширувидан ўтказилмоқда. Чекишлиги фош этилган ёшлар жарима тўлайди, ёхуд чекмайди. Бу ҳам кор қилмаса, ўқишдан кетади. Шу тариқа «катталар» болаларни ўпка саратонидан сақлаб қолмоқчи.

● ЯПОНИЯ ойнаи жаҳонининг мухбирлари Хен ва Ген момоларникида тез-тез бўлишни яхши кўрадилар. Куни кеча ҳам шундай бўлди. Чунки, номлари «Олтиной» ва «Кумушой» деган маъноларни берадиган бувижонлар 107 ёшга кирдилар. Улар тушган лавҳалар мамлакат бўйлаб намойиш этилди.

(ЖАҲОН ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ ХАБАРЛАРИ АСОСИДА ТАЙЁРЛАНДИ).

ДУШАНБА, 22

«Ўзбекистон» телеканали.

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.40 «Таҳлилнома».
*
8.40 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
9.10 «Ўзбектелефильм» намойиш этади. «Буюк ипак йўли. Нурота».
9.30 «Оила». Award Тележурнал.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Кино янгиликлари».
10.20 «Ўзбек киноси ижодкорлари».
10.30 Кундузги сеанс. «Одам бўлмайди». Бадиий фильм.
12.05 Ўзбекистон телерадиокомпанияси халқ чолғу оркестрининг концерти.
12.30 «Санъат олами».
12.50 «Кундуз амакининг қиссалари». Мультсериал.
13.05 «Олтин тож». Телевизион ўйин.
13.30 «Дил тароналари». Мусиқий дастур.
14.10-15.30 «Энг жозибали, энг латофатли қиз». Бадиий фильм.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «ТВ-патруль».
18.20 «Болаларга бахшида умр». О.Маҳкамов.
18.40 «Истеъдод». Мусиқий дастур.
19.05 «Мувозанат». Ахборот-таҳлилий кўрсатув.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Маърифатнома».
21.35 «Олтин мерос». Умрбоқий қўшиқлар.
22.10 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 23-қисм.
23.00 **«Маънавият дастури».**
23.45 «Ахборот».
00.15 «Нодир шахс». Бадиий фильм.
01.35-01.40 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Ким эпчил-у, ким чаққон», «Мульттомоша»)
18.40 «Ақл ёшдамас».
18.55 Мусиқий лаҳзалар.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Эгиз қўшиқлар».
19.50, 20.40, 22.30 Эълонлар.
19.55 «Изқувар Заррас». Телесериал.
20.45 «Жаҳон». Халқаро шарҳ.
21.05 «О, ёшлигим».
21.30 «Темурнома». Видеофильм. 4-қисм.
21.50 «Сурур». Мусиқий дастур.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.35 Синема. «Шариф ва Маъриф». Комедия. («Ўзбекфильм»)
24.00 «Сени куйлайман, юртим». Мусиқий дастур.
00.40 Синема. «Сиэтлдаги бедорлар».
02.20 «Хайрли тун!»

ЎзТВ-III

17.55 «ДАРАКЧИ».
18.05 Кўрсатувлар дастури.
18.10 «Сен ҳақингда ва сен учун» (рус тилида)
18.25 Телефакт (рус тилида)
18.35 «Ташналик». Телесериал.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Бурч ва масъулият».
20.15 Дилором наволар.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Таггерт». Телесериал.
21.55 «Халқ саломатлиги йўлида».
22.15 «Спорт-тайм».
22.40 «ДАРАКЧИ».
22.50 «Умр йўлдоши».
23.40 Оҳанглар ва эълонлар.
23.50 Саргузашт фильмлар экрани.
01.30 «Хайрли тун, шаҳрим!»

«Халқаро» телеканали

14.30 Кўрсатувлар тартиби.
14.35 «Дил изҳори».
*
15.05-16.10 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
16.10 Кундузги сеанс. «Киборг полицияси-3». Бадиий фильм.
17.45 Жаҳон янгиликлари (инглиз тилида)
*
18.15 «Бу эрмак жониворлар».
*
18.45 «Мультсайёра».
*
19.05 Душанба куни Познер билан. «Ниқобдаги киши» дастури.
*
19.45 «Шаҳарлик фаришта». Сериал.
*
Россия жамоат телевидениеси
20.45 «Хайрли тун, кичкинтойлар!»
21.00 «Время».
*
21.35 «Муҳаббат тарихи». Телесериал. 200-қисм. (Сўнгги қисм)
22.20 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
22.25 «Моҳир».
22.40 «Шлягер».
23.00 «Вести».
23.30 Киносеанс. «Оддий аскар Бенжамин».
01.10 «Ахборот» (рус тилида)
01.35-01.40 «Тунингиз осуда бўлсин!»

СЕШАНБА, 23

«Ўзбекистон» телеканали.

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
*
8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.45 «Меҳри дарё аёллар». Мусиқий дастур.
9.10 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 23-қисм.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 Янги алифбони ўрганамиз.
10.35 «Саҳна ҳаёти».
11.00 «Турон қизлари». Спорт дастури.
11.15 «Кундуз амакининг қиссалари». Мультсериал.
11.30 Ўзбек куйларидан концерт.
12.05 Кундузги сеанс. «Муқаддима». Бадиий фильм.
13.35 Болалар учун. «Бешбармоқ». Тележурнал.
14.10-15.10 «Дўстлик» видеоканали.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Кичкинтоймиз — гижингтоймиз».
18.30 «Солиқ ва назорат».
18.50 «Қўшиқларда яшар муҳаббат». Мусиқий дастур.
19.05 «Бинокор».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 22.00, 23.05 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Шеър ва шуур».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Мулкдор».
21.25 «Ўзбекистон бастакорлари». Тилаш Ҳўжамбердиев.
22.05 «Яна ўша Насриддин». Бадиий фильм. 1-серия.
23.10 «Ахборот».
23.40 «Яна ўша Насриддин». Бадиий фильм. 2-серия.
00.40-00.45 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 23-қисм.
18.55 Мусиқий лаҳзалар.
19.00 «Давр» Ахборот дастури.
19.30 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
19.45, 20.35, 22.45 Эълонлар.
19.50 «Изқувар Заррас». Телесериал.
20.40 «Парламент».
20.55 «Ватан манзаралари».
21.10 «Мусиқий лаҳзалар».
21.15 «Ёшлар ва спорт».
21.30 «Темурнома». Видеофильм. 5-қисм.
21.50 «Сарвиноз». Мусиқий дастур.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Ранг жилоси».
22.50 Синема. «Ярашган ўлим».
00.30 Шарқ эстрадаси.
00.45 «Доктор Жекил ва мистер Хайднинг ғаройиб саргузаштлари»
02.10 «Хайрли тун!»

ЎзТВ-III

17.55 «ДАРАКЧИ».
18.05 Кўрсатувлар дастури.
18.10 Болалар учун. «Энди эртак бошланади».
18.25 «Ташналик». Телесериал.
19.15 «Сен ҳақингда ва сен учун».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Янги ой чиққан кеча».
20.20 «Ҳиндистондан салом!» Мусиқий тўплам.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Таггерт». Телесериал.
21.55 «Туризм ҳақида». Ҳафталик шарҳ.
22.25 «ДАРАКЧИ».
22.35 «Бешинчи ўлчов».
22.55 «Суҳбатдош».
23.15 «Морт ва Фил». Мультсериал.
23.40 Оҳанглар ва эълонлар.
23.50 «Кинонигоҳ».
01.30 «Хайрли тун, шаҳрим!»

«Халқаро» телеканали

Россия жамоат телевидениеси
7.30-9.00
*
14.30 Кўрсатувлар тартиби.
14.35 «Ассалом, Франция!»
*
15.05-16.10 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
16.10 Кундузги сеанс. Жеки Чан «Полиция тарихи-1» фильмида.
17.35 Жаҳон янгиликлари (инглиз тилида)
18.05 Клип-антракт.
*
18.15 «Куйини топинг».
*
18.45 «Мультсайёра».
*
19.05 «Мавзу».
*
19.45 «Шаҳарлик фаришта». Сериал.
*
Россия жамоат телевидениеси
20.45 «Хайрли тун, кичкинтойлар!»
21.00 «Время».
*
21.35 «Шов-шув». Телесериал.
22.25 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
22.30 «Сирдошим».
22.45 Монитор «Осиё».
23.00 «Вести».
23.30 Киносеанс. «Тош тилсими». Бадиий фильм.
01.10 «Ахборот» (рус тилида)
01.35-01.40 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ЧОРШАНБА, 24

«Ўзбекистон» телеканали.

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
*
8.30 «Олам қўшиққа тўлсин». Мусиқий дастур.
9.00 «Ўзбектелефильм» намойиш этади. «Санъат ошёни».
9.20 «Остонаси тиллодан». Адабий кўрсатув.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 Алифбо сабоқлари.

«Умид» намойиш этади:

10.35 «Севимли созим».
11.00 «Шоирлар, — болаларга».
11.30 «Кафолат».
11.45 «Кундуз амакининг қиссалари». Мультсериал.
12.05 «Талаб ва таклиф».
12.30 Кундузги сеанс. «Фаввора». Бадиий фильм.
14.10-14.35 «Юртим жамоли».
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Омад юлдузи». Телеўйин.
18.40 «Ўзбектелефильм» намойиш этади. «Унутилмас кун». Премьера.
18.50 «Аруз гулшани».
19.00 «Эл тинчлиги йўлида».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 22.00, 23.20 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Таълим-тарбия миллий дастури амалда».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Қизилқум мўъжизаси».
21.25 «Бир наво истар кўнгил». Мусиқий дастур.
22.05 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 24-қисм.
22.55 «Чироғи ёниқ уй». Телетанлов.
23.25 «Ахборот».
23.55 «Тунги ҳамроҳ».
«Оқибат»
«Янги авлод».
«Эстрада ва ёшлар».
01.00-01.05 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Билағон маслаҳати», «Келинг, танишайлик», «Мультгомоша»)
18.40 «Семург». Ўсмирлар учун кўнгилочар дастури.
18.55 Клип-антракт.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Дил розим».
19.35 «Ракурс».
20.00 «Спорт-лотто».
20.10 «Лаззат».
20.30, 23.10 Эълонлар.
20.35 «Ринг».
20.50 «Спектаклдан сўнг...»
21.05 «02» тўлқинида.
21.20 «Равнақ».
21.35 «Ёшлар» телеканали тақдим этади «Баркамол авлод орзуси».
21.55 Мусиқий лаҳзалар.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Хит-коллекция».
22.50 «Ҳаммаси мода ҳақида».
23.15 Синема. «Ҳаёлотлар».
02.15 «Хайрли тун!»

ЎзТВ-III

17.55 «ДАРАКЧИ».
18.05 Кўрсатувлар дастури.
18.10 «Ерилтош». Мультгўплам.
18.25 «Ташналик». Телесериал.
19.15 «Онагинам».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Ишдаги ишқ ёки...»
20.30 «Ахборот».
21.05 «Таггерт». Телесериал.
21.55 «Хайрли оқшом».
22.25 Мусиқий танаффус.
22.30 «ДАРАКЧИ».
22.40 Оҳанглар ва эълонлар.
22.55 Видео-«О».
00.30 «Кўзгу». Тележурнал.
00.50 «Бу-джаз».
01.10 «Хайрли тун, шаҳрим!»

«Халқаро» телеканали

Россия жамоат телевидениеси
7.30-9.00
*
14.30 Кўрсатувлар тартиби.
14.35 «Дурдаршан».
*
15.05-16.10 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
16.10 Кундузги сеанс. Жеки Чан «Полиция тарихи-2» фильмида.
17.40 Жаҳон янгиликлари (инглиз тилида)
18.10 Клип-антракт.
*
18.15 «Куйини топинг».
*
18.45 «Мультсайёра».
*
19.05 «Инсон ва қонун».
*
19.45 «Шаҳарлик фаришта». Сериал.
*
Россия жамоат телевидениеси
20.45 «Хайрли тун, кичкинтойлар!»
21.00 «Время».
*
21.35 «Шов-шув». Телесериал.
22.25 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
22.30 «Дил изҳори».
23.00 «Вести».
23.30 Киносеанс. Майкл Паре «Ой-44» фильмида.
01.05 «Ахборот» (рус тилида)
01.30-01.35 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ПАЙШАНБА, 25

«Ўзбекистон» телеканали.

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
*
8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.45 «Доира садоси». Мусиқий дастур.
9.10 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 24-қисм.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Жавоҳирлар хазинаси». Адабий кўрсатув.
10.40 «Алпомиш авлодлари». Спорт дастури.
11.55 «Олтин водийнинг ҳаёт томирлари».
11.25 «Зиё». Бадиий-публицистик кўрсатув.
12.05 Кундузги сеанс. «Чақирилмаган меҳмон». Бадиий фильм.
13.25 «Инсон ва замин». Тележурнал.
13.45 «Кундуз амакининг қиссалари». Мультсериал.
14.10-14.40 «Янграсин шўх яллалар». Мусиқий дастур.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 Болалар учун. «Умид учқунлари».
18.25 «Экран куйлари».
18.40 «Ажаб саодат эрур...» Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.00 «Ҳидоят сари».
19.25, 20.25, 21.00, 22.30 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
19.55 «Юзма-юз».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Мен нечун севаман Ўзбекистонни!» Публицистик кўрсатув.
21.40 «Меҳр қолур, муҳаббат қолур». Мусиқий дастур.
22.35 «Сомон йўли».
23.35 «Кинонинг минг бир олами». Кинокўрсатув.
23.55 «Ахборот».
00.25-00.30 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 24-қисм.
18.55 «Мушоира».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «XXI аср сари-«Садо-99» профессионал қўшиқ танлови кундалиги.
19.45, 20.35, 23.15 Эълонлар.
19.50 «Изқувар Заррас». Телесериал.
20.40 «Мулоқот».
20.55 «Қўшиқ умри пойиндор».
21.20 «Ўтган кунлар».
21.40 «Қалбим ардоғи». Мусиқий дастури.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Обид-шоу».
23.20 Синема. «Фазовий саргузаштлар».
01.40 «Хайрли тун!»

ЎзТВ-III

17.55 «ДАРАКЧИ»
18.05 Кўрсатувлар дастури.
18.10 «Ерилтош». Мультгўплам.
18.20 «Ташналик». Телесериал.
19.10 «Билиб қўйган яхши».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «ТВ ва театр».
20.30 «Ахборот».
21.05 «Виждон». Телесериал. 4-серия.
21.45 Бастакор илҳоми. Мусиқий кўрсатув.
22.15 «Шукруллo». Телефильм.
22.45 «ДАРАКЧИ».
22.55 «Яхши кайфият».
23.25 Оҳанглар ва эълонлар.
23.30 Кинонигоҳ.
01.10 «Хайрли тун, шаҳрим!»

«Халқаро» телеканали

Россия жамоат телевидениеси
7.30-9.00
*
14.30 Кўрсатувлар тартиби.
14.35 ТВ-4 да Немис тўлқини.
*
15.05-16.10 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
16.10 Кундузги сеанс. «Маъбудлар хазили-1». Бадиий фильм.
17.35 Жаҳон янгиликлари (инглиз тилида)
18.05 Клип-антракт.
*
18.15 «Куйини топинг».
*
18.45 «Мультсайёра».
*
19.05 «Эслашлари учун...». Валентин Зубков. Кўрсатувни Л. Филатов олиб боради.
*
19.45 «Шаҳарлик фаришта». Сериал.
*
Россия жамоат телевидениеси
20.45 «Хайрли тун, кичкинтойлар!»
21.00 «Время».
*
21.35 «Шов-шув». Телесериал.
22.25 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
22.30 Спорт-клуб.
22.45 «Кино сайёраси».
23.00 «Вести».
23.30 Кинематограф. «Дархем букаси». Кинокомедия. Бош ролларда С.Сарандон ва К.Костнер.
01.05 «Ахборот» (рус тилида)
01.30-01.35 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ЖУМА, 26

«Ўзбекистон» телеканали.

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
*
8.30 Эстрада тароналари.
9.00 «Ўзбектелефильм» намойиш этади. «Асрлар гувоҳи».
9.20 «Ишқнома». Адабий кўрсатув.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 Немис тили.
10.35 «Ўзбекистон фуқароси».
10.55 «Кундуз амакининг қиссалари». Мультсериал.
11.25 «Рақслар гулдастаси».
12.05 «Олимпиадачилар оромизда». Спорт дастури.
12.20 Абдурауф Фитрат. «Абулфайзхон». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
14.10-14.30 «Зийнат».
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Таянч нуқтаси».

«Умид» намойиш этади:

18.25 «Дастурхон нонга тўлсин».
18.40 «Баркамол авлод орзуси».
*
19.05 «Ислоҳот ва масъулият».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 22.45 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Минг бир воқеа».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Қонун ва биз».
21.35 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
22.50 Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист М. Азимов куйлайди.
23.20 «Битик».
23.40 «Ахборот».

«Мунаввар дунё». Дам олиш дастури.

00.10 «Азиз сиймолар».
00.30 Бадиий фильм.
02.00-02.05 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Эркатой», «Мультгомоша»)
18.35 «Ҳужжатли кино бисотидан». «Улар Германияда ўқиган эдилар». 1-фильм.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар ва маънавият».
19.45, 20.35, 22.50 Эълонлар.
19.50 «Изқувар Заррас». Телесериал.
20.40 «Ҳуқуқ ва бурч».
20.55 «Келақол, баҳор». Мусиқий композиция.
21.15 «Талабалар шаҳарчаси».
21.25 «Азизим».
21.50 «Автосалтанат».
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Шарқ оҳанглари».
22.55 Синема. Телетомошабинлар талабларига биноан. «Бобби». 1-2 қисмлар (Ҳиндистон)
00.55 «Мунаввар тонг истаб».

ЎзТВ-III

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Ерилтош». Мультгўплам.
9.20 «Жозиба».
9.30 Туризм ҳақида.
10.00 Болажонлар экрани.
11.40 «Мусиқий меҳмонхона».
12.05 «Саодат калити».
12.25 «Бешинчи ўлчов».
12.45 «Ишдаги ишқ ёки...»
13.05-16.05 «Кинонигоҳ».
***
17.55 ДАРАКЧИ.
18.05 Кўрсатувлар дастури.
18.10 «Ерилтош». Мультгўплам.
18.35 «Ташналик». Телесериал.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Дардингизга даво...»
20.10 Мусиқий танаффус.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Виждон». Телесериал. 5-серия.
21.45 «Фаровонлик бекати».
22.10 «Жума оқшомида».
22.40 «ДАРАКЧИ».
22.50 «Катталар учун эртак».
23.05 «Спорт оламида».
23.25 Оҳанглар ва эълонлар.
23.30 «Кинонигоҳ».
01.10 «Хайрли тун, шаҳрим!»

«Халқаро» телеканали

Россия жамоат телевидениеси
7.30-9.00
*
14.30 Кўрсатувлар тартиби.
14:35 Мюзик-холл.
*
15.05-16.10 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
16.10 Кундузги сеанс. «Маъбудлар хазили-2». Бадиий фильм.
17.50 Жаҳон янгиликлари (инглиз тилида)
*
18.15 «Жентльмен-шоу».
*
18.45 «Мультсайёра».
*
Россия жамоат телевидениеси
19.15 «Сиҳат-саломатлик».
19.45 «Мўъжизалар майдони».
20.45 «Хайрли тун, кичкинтойлар!»
21.00 «Время».
*
21.35 «Шов-шув». Телесериал.
22.25 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
22.30 «Дурдаршан».
23.00 «Вести».
23.30 «Оскар совриндорлари антологияси».
23.45 Кинематограф. «Нозик ниҳол маликам». Бадиий фильм. 1-серия.
01.15 «Ахборот» (рус тилида)
01.40 «Нозик ниҳол маликам». Бадиий фильм. 2-серия.
03.00-03.05 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ШАНБА, 27

«Ўзбекистон» телеканали.

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
*
8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.50 «Мусиқа бўстони». Телеальманах.
9.10 «Ғаройибот».
9.25 «Телевизион миниатюралар театри».

«Умид» намойиш этади:

10.05 «Соғинчли салом».
10.25 «Мен билган, билмаган дунё».
10.45 «Соғлом авлод учун».
11.05 «Нурли келажак».
*
11.30 «Манзил».
12.00 «Мус-ринг». Телешоу
12.30 «Бўстон». Тележурнал.
13.00 Кундузги сеанс.
14.00 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
15.10 «Мен нечун севаман Ўзбекистонни». Публицистик кўрсатув.
15.45-16.05 «Дўстлик» видеоканали. «Шарқ тароналари».
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Ҳа, ҳа, ҳа...» Ҳазил, ҳажв, ҳангома.
18.25 «Иқтисод ва биз».
18.50 «Бахтли воқеа».
19.25, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
19.55 Оқшом эртаклари.
20.10 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида)
20.20 «Жаҳон спорти».
20.30 «Ахборот».
21.05 «Қишлоқ ҳаёти».
21.25 «Даврани кенгроқ олинг». Мусиқий-дам олиш дастури.
22.15 «Халқнинг кўнгли».

«Тунги ёғду» Дам олиш дастури.

22.35 «Мусиқий саёҳат».
22.55 «Прицциларнинг оиласининг шаъни». Бадиий фильм. 1-серия.
23.55 «Ахборот».
00.25 «Прицциларнинг оиласининг шаъни». Бадиий фильм. 2-серия.
01.25-01.30 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

7.55 Кўрсатувлар дастури.
8.00 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Эркатой», «Дунё ва болалар», «Мультгомоша»)
9.00 «Шерлар ва сиртлонлар». Маърифий дастур.
9.50 «Семург». Ўсмирлар учун кўнгилочар дастур.
10.15 «Сурур». Мусиқий дастур.
10.20 «Кулгига нима етсин».
10.35 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 23-қисм.
11.25 «Ракурс».
11.50 «Мусиқа тегрaсида».
12.10 «Ақл ёшдамас».
12.25 «Баҳодиршоҳ Зафар». Телесериал. 4-қисм.
13.10 «Танишинг: Шавкат Ражабов».
13.25 «Темурнома». Видеофильм. 1-қисм.
13.45 «О, ёшлигим...»
14.05 «Спектаклдан сўнг...»
14.25 «Қўшиқ умри пойиндор».
14.50 «Кунг-фу тарихи». Телесериал.
15.35 «Хит-коллекция».
15.55 Синема.
17.25 «Ватан манзаралари».
17.40 «Қалбим ардоғи». Мусиқий дастур.
***
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Бўш ўтирмас», «Мультгомоша»)
18.40 «Хуш келибсиз!»
18.55 Мусиқий лаҳзалар.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 Ширин орзулар.
19.50, 20.35, 23.00 Эълонлар.
19.55 «Баҳодиршоҳ Зафар». Телесериал. 5-қисм.
20.40 «Спорт ҳафтономаси».
20.55 «Бизнес-академия».
21.10 «Сир».
21.30 «Туйғу».
21.45 «Кинотақдим».
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Кўнгил кўнгилга пайванд».
23.00 Синема. «Ахлоқсиз». Комедия.
01.05 «Хайрли тун!»

ЎзТВ-III

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Ерилтош». Мультгўплам.
9.10 «Жозиба».
9.30 «Сансет Бичнинг муҳаббати ва сирлари». Телесериал.
10.20 «Яхши кайфият».
10.50 Болажонлар экрани.
12.30 «Дўстлик» видеоканали. «Саховатли хонадонда», «Чашма».
13.05 «ТВ ва театр».
13.30 «Бева Бланка». Телесериал.
14.15 «Билиб қўйган яхши».
14.30 «Кинонигоҳ».
17.15 «Спорт-тайм».
17.40 Мусиқий танаффус.
***
17.55 «ДАРАКЧИ».
18.05 Кўрсатувлар дастури.
18.10 «Ерилтош». Мультгўплам.
18.20 «Табиат шифохонаси».
18.30 «Қонун ҳимоясида».
18.40 «Мирза Ғолиб». Телесериал.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Таянч».
20.20 Дилором наволар.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Тасанно».
21.30 «Даллас». Телесериал.
22.20 «Муаллиф».
22.50 Тунги тароналар.
23.10 «ДАРАКЧИ».
23.20 Оҳанглар ва эълонлар.
23.30 «Кинонигоҳ».
01.10 «Хайрли тун, шаҳрим!»

«Халқаро» телеканали

9.00 Кўрсатувлар тартиби.
9.05 «Кино сайёраси».
9.25 Кинематограф. «Дархем букаси». Бадиий фильм.
11.00 «Бинафша».
11.20 «Чархпалакни кўриб...»
11.50 «Биргаликда куйлаймиз!»
12.35-13.05 Жаҳон спорти янгиликлари.
***
17.10-18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
18.45 «Ҳунар соҳиблари».
Россия жамоат телевидениеси
19.00 Қувноқ воқеалар «Аралаш» журналида.
19.10 «Кумушранг серия». Дастин Хоффман «Крамер Крамерга қарши» фильмида.
21.00 «Время».
21.35 «Махфий ҳужжатлар». Телесериал.
22.30 Сан-Ремодаги қўшиқлар фестивали.
*
00.50 «Ахборот» (рус тилида)
01.15-01.20 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ЯКШАНБА, 28

«Ўзбекистон» телеканали.

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
*
8.30 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
9.15 «Мозийдан бир мўъжиза».
9.30 «Ўзбекистон спортининг нуфузи».
9.45 «Меҳр қолур».

«Умид» намойиш этади:

10.00 «Ватанимга хизмат қиламан!»
11.00 «Талабалик йилларим».
11.25 «Ўйла, изла, топ!»
*
12.05 «Соз сеҳри». Мусиқий дастур.
12.30 Кундузги сеанс. Бадиий фильм.
13.30 «Тасвирга кўчган кўнгил».
13.50 «Шоҳрух» клуби.
14.15-15.05 «Келин-куёв». Телешоу.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Олтин тож». Телевизион ўйин.
18.20 «Қишлоқ ҳақида ўйлар».
18.40 «Уйғоқ кунлар». Кинокўрсатув.
18.55 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.25, 20.00, 20.25, 21.10, 21.55 Эълонлар.
19.30 «Таҳлилнома» (рус тилида)
20.05 «Оламга саёҳат».
20.30 «Таҳлилнома».
21.15 «Якшанба оқшомида». Мусиқий-дам олиш дастури.
22.00 ТВ-1 намойиш этади. Телеанонс.

«Аср мўъжизаси» кинодастури.

22.15 Кино янгиликлари.
22.30 «Жаҳон киноси юлдузлари».
22.50 Бадиий фильм.
01.10-01.15 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

7.55 Кўрсатувлар дастури.
8.00 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Ким эпчил-у, ким чаққон», «Билоғон маслаҳати», «Уй вазифаси», «Мультгомоша»)
9.00 «Пандани асранг». Маърифий дастур.
9.50 Мусиқий лаҳзалар.
9.55 «Бизнес-академия».
10.10 «Лаззат».
10.30 «Цирк, цирк, цирк...»
10.45 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 24-қисм.
11.35 «Инглиз тили Сиз учун!»
12.05 «Мутойиба».
12.30 «Баҳодиршоҳ Зафар». Телесериал. 5-қисм.
13.10 «Мусиқа салтанати».
13.30 «Темурнома». Видеофильм. 2-қисм.
13.50 «Интерфутбол».
14.20 «Кунг-фу тарихи». Телесериал.
15.05 «Саргузаштлар шамоли». Германияга саёҳат.
15.25 Синема.
16.55 «Жаҳон жўғрофияси».
17.45 «Шарқ оҳанглари».
***
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Олтин калит»)
18.40 «Ўзбекистон қанотлари».
18.55 «Юртим кўрки».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Тилсим».
19.40, 20.25, 22.50 Эълонлар.
19.45 «Баҳодиршоҳ Зафар». Телесериал. 6-қисм.
20.25 «Дунё ҳафта ичида».
20.45 «Синфдош».
21.05 «Тадбиркор».
21.15 «Менинг ҳам ўз овозим бор».
21.25 «Очун».
21.45 «Миллионлар ўйини».
21.55 «Сиз ёқтирган қўшиқ».
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Кинопрофи».
22.55 Синема. «Пўлатранг шафақ».
00.35 «Тонг юлдузи».

ЎзТВ-III

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Ерилтош». Мультгўплам.
9.25 «Жавоҳирлар соҳили».
9.45 «Сансет Бичнинг муҳаббати ва сирлари». Телесериал.
10.30 «Латифа».
10.45 Болажонлар экрани.
12.15 Р.Азизхўжаев, Х.Муҳаммад. «Куёвлар конкурси». Спектакль.
14.15 «Спорт оламида».
14.35 «Бева Бланка». Телесериал.
15.20 «Ёввойи табиат».
15.45 Такрорий фильмлар экрани.
17.25 Эстрада концерти.
***
17.55 «ДАРАКЧИ».
18.05 Кўрсатувлар дастури.
18.10 Мультжумбоқ.
18.35 «Акбарнинг саргузашти». Телесериал.
19.10 «Дурдона».
19.25, 20.00, 20.25 Эълонлар.
19.30 «Таҳлилнома» (рус тилида)
20.05 «Таманно».
20.20 «Етти иқлим оҳанглари».
20.30 «Таҳлилнома».
21.10 «Даллас». Телесериал.
22.00 Дилором наволар.
22.15 «Хориж ҳангомаси».
22.35 «ДАРАКЧИ».
22.45 Оҳанглар ва эълонлар.
22.50 «Кинонигоҳ».
00.30 «Хайрли тун, шаҳрим!»

«Халқаро» телеканали

9.00 Кўрсатувлар тартиби.
9.05 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
10.20 «Парле ву франсэ?»
10.45 «Жонли сайёра».
11.00 Ўзбекистон янгиликлари (инглиз тилида)
11.10 Оскар совриндорлари антологияси.
11.25 Кинематограф. «Нозик ниҳол маликам». 1-2 сериялар.
14.15 -14.45 Жаҳон спорти янгиликлари.
***
17.10-18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 Клип-антракт.
19.00 «Тенгдошлар».
19.20 «Бу ажиб дунё».
19.35 Мюзик-холл.
*
20.05 «КВН-99». Сочидаги X «КИВИН» фестивали.
*
22.05 «Бу — Хитой».
22.45 Якшанба кинозали. «Кўрқув фитнаси». Бадиий фильм.
00.25 «Таҳлилнома» (рус тилида)
00.55-01.00 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ШОШИЛИНЧ ТИББИЙ ЁРДАМ: У ҚАНДАЙ БЎЛАДИ

САЛОМАТЛИК — туман бойлик, дейишади. Аммо, сир эмаски, юртдошларимиз бугунги кунда тиббиёт масканлари фаолиятидан тўла қониқиш ҳосил қилаётгани йўқ. Даволаш-профилактика муассасалари моддий-техника базасининг талаб даражасида эмаслиги, дори-дармон ва тиббиёт буюмларининг тақчиллиги, ҳатто айрим шифокорларнинг уқувсизлигидан азият ҳам чекмоқдалар.

Мамлакатимиз Президентининг соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилиш ҳақидаги фармонига биноан ишлаб чиқилган махсус давлат дастури юқоридаги салбий ҳолатларга барҳам бериш, аҳолига малакали тиббий хизмат кўрсатишни йўлга қўйишга қаратилган.

Ҳозир ушбу фармонга асосан Тошкент вилоятида давлат дастурини амалга ошириш бўйича мувофиқлаштирувчи комиссия иш олиб бормоқда. Мазкур комиссия шаҳар ва туман марказларида замонавий шифо маскани — шошилинч тез тиббий ёрдам бўлимлари очиш, уларни жиҳозлаш ва малакали кадрлар билан таъминлашга жиддий эътибор бермоқда. Айни пайтда ана шундай тиббий муассасалар учун мақбул бинолар ажратилди, улар фаолиятига раҳбарлик қиладиган тажрибали ва ташкилотчи шифокорлар махсус аттестация орқали танлаб олинди. Бу борада Олмалиқ шаҳрида амалга оширилаётган ишлар диққатга сазовор.

Шаҳардаги марказий касалхона, туғруқхона, болалар касалликлари шифохонаси ва бошқа қатор даволаш-профилактика муассасалари нафақат олмалиқликлар, балки қўшни туманлар аҳолисига ҳам хизмат кўрсатиб келаётир. Шифохоналарда бугунги кунда 815 ўрин мавжуд. Шунингдек, 365 ўринли кундузги стационарлар ташкил этилган. Бундай стационарлар поликлиникалар қошида ҳам ишлаб турибди. Шаҳар шифохоналарида ўтган йили 18 минг киши саломатлигини тиклади. Бироқ шунга қарамай шаҳар соғлиқни сақлаш тизимидаги муаммолардан, эл саломатлигини асраш йўлида ҳали кўп иш қилиш зарурлигидан кўз юмиб бўлмайди.

Соғлиқни сақлаш ислоҳоти

— Соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилиш давлат дастури энг аввало соҳага ажратилаётган давлат маблағларидан оқилона фойдаланиш, тиббий муассасаларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, шу орқали аҳолига малакали тиббий хизмат кўрсатишни кўзда тутади, — дейди шаҳар ҳудудий-тиббий бирлашма бош шифокори Эгамберди Маннопов. — Бу борада марказий касалхона қошида шошилинч тиббий ёрдам бўлими очилаётгани айни муддао бўлди.

Дарҳақиқат, Республика шошилинч тиббий ёрдам маркази ҳамда унинг шаҳар ва туманлардаги бўлимларининг афзаллик томонлари кўп. Мутахассисларнинг фикрича, фавқулодда жиддий тан жароҳати олган ёки саломатлиги кескин ёмонлашган бемор эндиликда мана шу замонавий тиббиёт ускуналари билан жиҳозланган, малакали шифокорлар фаолият кўрсатадиган масканда ғоят қисқа муддат — беш-етти кун мобайнида даволанади.

Олмалиқликлар бундай замонавий шифо масканини шаҳар марказий касалхонаси билан бирга болалар шифохонаси ҳамда туғруқхонада ҳам ташкил этишни режалаштирмоқда. Шаҳарда хусусийлаштириш орқали тиббиёт муассасалари фаолиятини яхшилаш борасида ҳам бирмунча ибратли тажриба тўпланган. Бундан тўрт йилча илгари хусусийлаштириб берилган «Тиббий кўрик» поликлиникаси фаолияти бунга яққол мисол бўла олади.

Шаҳарда бир нечта стоматология поликлиникаси, шунингдек, болалар ошхонаси, жисмоний тарбия диспансери ҳам мулкчиликнинг ана шу шаклида иш юритмоқда. Аммо тиббий хизматнинг айрим турларини бутунлай хусусий тадбиркорлар қўлига топшириб қўйиш нотўғри бўлар эди. Шу боисдан ҳудудий-тиббий бирлашма таркибидаги барча поликлиникаларда стоматология кабинетлари очиляпти. Бу аҳолига қулайлик туғдиради, давлат ва хусусий шифо масканлари ўртасида соғлом рақобат яратади.

Д. НЕЪМАТОВ.

*СПОРТ**СПОРТ**СПОРТ**СПОРТ*

Спортимиз юлдузлари

ПОЛВОНЛАР ДУНЁ КЕЗАР...

ҲА, ШУНДАЙ. Сиз суратда кўриб турган бу икки полвон дунё кезмоқда. Ўзининг ажойиб натижалари билан спортимиз довруғини жаҳонга таратмоқда.

Олмалиқлик эркин кураш устаси Атҳам Очилов (чапда) ва оққўрғонлик грек-рим кураши полвони Шермуҳаммад Қўзиевни бугун нафақат Ўзбекистонда, ҳорижда ҳам яхши билишади. Уларнинг чайир қўллари не-не полвонларнинг курагини ерга теккизмади дейсиз.

Вилоятимизнинг фахри бўлган бу икки полвоннинг орзулари, армонлари ҳам кўп ҳали. Шермуҳаммад ўтган йилнинг декабрь ойида Бангкокда бўлиб ўтган XIII Осиё ўйинларининг финалини ҳали эсидан чиқаргани йўқ. Ўшанда у эронлик Сабзалу Мехтини беллашув тугашига бор-йўғи 28 сония қолганда ҳам 3:0 ҳисобида мағлуб этаётган эди. Афсуски, шу дақиқада учрашув ҳаками полвонимизни ўйин қоидасини бузган ҳисоблаб гиламда тиззалаб туриши кераклигини кўрсатди. Бундай қулай имкониятдан фойдаланган рақиб олти очко тўплаб, олтин медалга сазовор бўлди. Шермуҳаммадга кумуш медал насиб этди. Лекин бу мағлубиятдан Шермуҳаммад руҳан чўкмади. Аксинча, унга Бангкок учрашувлари катта сабоқ бўлди. Унинг янги-янги ғалабаларига йўл очди.

Атҳам ҳам Осиё ўйинларида медалга сазовор бўлмаса-да, эркин курашнинг ҳақиқий устаси эканлигини кўпчиликка кўрсатди. Ўзига хос услуб ва маҳорат билан курашган бу полвоннинг ҳам ютуқлари олдинда.

Биз ҳам кўп сонли муштарийлар номидан спортимизнинг бу ёш юлдузларига муваффақиятлар тилаймиз. Дунё кезинг, Ўзбекистон деган юртнинг довруғини янада довон оширинг, деймиз.

СПАРТАКИАДА ДАВОМ ЭТМОҚДА

Шу кунларда вилоятимизнинг бир қатор шаҳар ва туманларида ўқувчи ёшларнинг вилоят спартакиадаси қизғин давом этмоқда.

Унда барча шаҳар ва туманларнинг ўқувчилари спортнинг бокс, кураш, енгил атлетика ва бошқа қатор турлари бўйича ўзаро беллашмоқдалар. Ангрен шаҳрида ўтаётган боксчиларнинг учрашувлари айниқса муросасиз бўлмоқда.

21 февраль куни ушбу спартакиаданинг ғолиблари аниқланади. Гап кимнинг ғолиб чиқишида ҳам эмас. Энг муҳими ёшлар ўртасида ташкил этилаётган бундай спорт мусобақалари уларнинг соғлом бўлиб ўсишларида, спортнинг янада оммавийлашувига хизмат қилади.

Ўз мухбиримиз.

«УМИД ҚАЛДИРҒОЧЛАРИ»

Республика Киночилар уйида ёзувчи Хайриддин Султон сценарийси асосида яратилган «Умид» қалдирғочлари» ҳужжатли фильмининг премьераси бўлиб ўтди. Фильм Президентимиз Ислом Каримов ташаббуси билан ташкил этилган «Умид» жамғармаси фаолиятига бағишланган. Асарда жамғарманинг Америка Қўшма Штатлари, Буюк Британия, Франция каби хорижий мамлакатларда илм олаётган ёшларимиз ҳаёти, уларнинг ўқиши, дам олиш онлари қандай кечаётгани тасвирланган. Йигит ва қизларимиз хорижда билим олибгина қолмай, ўша давлатнинг ҳаёти, тарихи ва маданиятини ҳам ўрганяптилар. Айни вақтда тенгқурларини мустақил Ўзбекистонда олиб борилаётган бунёдкорлик ишлари, миллий урф-одатларимиз, анъаналаримиз, буюк аждодларимиз тарихи билан таништираётирлар.

М. ОДИЛОВА, (ЎзА).

ИШҚ ҲАЖРИДА КУЯР БИР ДИЛ...

Янги асарлар

ЁЗУВЧИ Ўктам Ҳакимали адабиёт майдонига насрий асарлари билан кириб келган ва ўз ўқувчиларини топа билган истеъдодли ижодкорлардандир. Кейинги йилларда у назмда ҳам баракали қалам тебратаётир. Унинг «Покланиш соҳили» ва яқинда босмадан чиққан «Синов манзили» шеърий тўпламлари муҳаббат, меҳр, вафо сингари юксак туйғуларни тараннум этади. Қуйида шоирнинг ана шу китобга кирган ғазалларидан намуналар ўқийсиз.

МАНГУБЕРДИ ФАРЁДИ

Арши наво ўртар мени, ҳасратимни наво қилгум,
Навом билан фалак бағрин охир бир кун адо қилгум.

Наволарим туташса гар, ўртанадур етти осмон,
Кўнгил зорин куйлаб бугун, ғаним юзин қаро қилгум.

Улус дардин куйлар наво, созин чалиб куйди шоир,
Мардум ҳолин солиб куйга, ўз бошимга бало қилгум.

Ҳурлик шами ёнар кўкда, бундай шамдан бенасиб юрт,
Бечора эл бахтин сўраб, фарёдларим ҳаво қилгум.

Эл ғамида, юрт ғамида тентирадим девонавор,
Лек билмади эл дардимни, ўзни ёвга гадо қилгум.

Авлод арши ёришгуси, умид қилгил, эй Ўктамо,
Шаминг ёнса ўшал кунда, ўзни юртда аъло қилгум.

* * *

Кишан ўлди жонимга ишқ, тўлғанур жон туғён аро,
Тентирайман ғам тоғида тўлғанур жон ҳайрон аро.

Шиддат олмиш қонли ашким, қон айламиш азоби жон,
Адоликнинг жабриданким, тўлғанур жон гирён аро.

Бузди кўнглим руҳ кишвари, ул бегона танга булкун,
Саҳросида сарбон мисол тўлғанур жон урён аро.

Жон аркининг ишқ тожлари барбод этмиш аркин булкун,
Кўксим йиртмиш жабр ўқи, тўлғанур жон пайҳон аро.

Унут булкун меҳвари шаън — ишқ ҳажрида пора гулшан,
Сабр бағрин ўртар алам, тўлғанур жон тўфон аро.

Дунё хазон булкун ёрсиз, хазон жаннат дилдорасиз,
Кимса сезмас бу дардимни тўлғанур жон пинҳон аро.

Ишқ зиндонин тарк этолмай, оҳ уради Ўктам булкун,
Куюб ҳарчанд парвонадек тўлғанур жон вайрон аро.

Ўктам ҲАКИМАЛИ.

ТЕЛЕЭКРАНДА — «ШАЙТАНАТ»

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги бирлашган таҳририяти қошидаги «Қалқон» студияси ўзининг дастлабки ижодий маҳсулотини киномухлислар ҳукмига ҳавола этди. Бу таниқли ёзувчи Тоҳир Маликнинг «Шайтанат» қиссаси асосида суратга олинган шу номдаги кўп қисмли фильмдир. Унинг дастлабки олти қисми республика телевидениеси орқали намойиш этила бошлади.

— Собиқ шўролар замонида жиноятчилик кучли томир ёйганлиги ҳеч кимга сир эмас, — дейди ёзувчи Тоҳир Малик. — Мустақиллигимизнинг дастлабки пайтлариданоқ мамлакатимизда ана шу хавфли иллатга, айниқса уюшган жиноятчиликка қарши кескин кураш бошланди. Асардаги воқеаларнинг ҳаммаси олдин бўлиб ўтган, албатта. Уларни ҳозир қайта эслатишнинг боиси айрим кимсалар, айниқса, ёшларнинг ногоҳон шайтанат оламига кириб қолишидан огоҳлантиришдан иборатдир.

Асар бош режиссёри Жаҳонгир Қосимов. Бош ролни Ўзбекистон халқ артисти Ё. Саъдиев ижро этган. Фильмни яратишда бир юз йигирмадан кўпроқ актёр қатнашаётгани унда акс эттирилган воқеаларнинг кўлами накадар катта эканлигидан далолат беради.

Б. МАНСУРОВ, ЎзА мухбири.

Солиқчилар фош этади

ВИНОНИНГ ҲИДИ ЧИҚДИ

ҚОРОВУЛ қўлга тушмаганида шунча сир очилмасди. У ўзи ишлаётган Р. Мусамуҳамедов номли жамоа хўжалигига қарашли вино заводидан нақд пулга олган тўрт фляга винони уйида майдалаб сотаётган пайтида вилоят солиқчилари қўлига тушди-ю, текшир-текширлар бошланиб кетди.

Солиқчилар бухгалтериядаги олди-сотди билан боғлиқ бўлган барча ҳужжатларни кўтаришди. Шунда ўтган йил давомида фуқароларга 9 миллион 131,3 минг сўмлик вино маҳсулотлари ноқонуний равишда сотилганлиги ва бу билан Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 23 сентябрдаги «Ўзбекистон Республикаси ҳудудида чакана савдо қилиш қоидалари тўғрисида»ги қарори қўпол равишда бузилганлиги маълум бўлди. Айни пайтда спиртли ичимликлар ва тамаки маҳсулотларига акциз маркаларини жорий этиш тўғрисидаги ҳукумат қарорларига ҳам мутлақо амал қилинмаган эди.

Қоида бўйича спиртли ичимликлар билан савдо қилувчи Вазирлар Маҳкамасининг махсус рухсатномасига, яъни лицензияга эга бўлиши керак. Лекин заводга бундай лицензия берилмаган эди. Шунга қарамай, раҳбарлар ким нақд пул кўтариб келса винони бемалол сотиб юбораверишган. Тушган даромаддан солиқ тўлаш эса ҳеч кимнинг хаёлига келмаган.

Солиқчилар ўтказган текширувлар давомида ўтган йилнинг тўққиз ойида 81,5 минг сўм даромад солиғи яшириб қолинганлиги маълум бўлди. Бундан ташқари, ишчи ва хизматчиларнинг даромад солиғи ҳам 327,6 минг сўмга кам ҳисобланибди.

Қибрай туманидаги Р. Мусамуҳамедов номли жамоа хўжалиги раҳбарлари қилғуликни қилиб қўйиб, энди боши берк кўчадан қандай қилиб чиқиб кетиш йўлларини излашяпти. Лекин беҳуда уринишяпти. Ҳозир барча текширув материаллари Тошкент вилояти прокуратурасига тақдим этилган.

Шунга ўхшаш ҳолат Тошкент туманидаги «Келесшароб» корхонасида ҳам юз берди. Корхона Вазирлар Маҳкамасидан махсус рухсатнома (лицензия) олмай, алкоголли ичимликлар ишлаб чиқаришни кенг йўлга қўйиб юборган экан. Бунинг устига солиқ ва мажбурий тўловларни тўғри ҳисоблаш ва ўз вақтида бюджетга ўтказиш ҳам ўлда-жўлда қолибди. Лоқайдлик ва эътиборсизлик оқибатида 81,7 минг сўм қўшилган қиймат солиғи, 360,2 минг сўм акциз солиғи, ишчи-хизматчилар иш ҳақидан ушлаб қолинадиган 106,5 минг сўм даромад солиғи, 3,9 минг сўм экология солиғи, 431 минг сўм ер солиғи бюджетга ўтказилмабди. Жами қўшимча ҳисобланган солиқ ва тўловлар молиявий жаримаси билан 986,3 минг сўмни ташкил этди.

Солиқчилар ўтказган текширув якунларини ҳозир вилоят прокуратураси жиддий таҳлилдан ўтказяпти. Ҳар ким қилмишига яраша жазо олиши аниқ.

Жасур НОСИРОВ.

Шохмот тарихидан

ХАЛИФАЛАР ЭЪЗОЗЛАГАН ЎЙИН

ШОХМОТГА беихтиёр меҳр қўйган халифалар ёрдамида бу ўйин тобора кенг тарқалиб, улар орасидан кучли ўйинчилар етишиб чиқа бошлади. Шатранж ҳақидаги махсус рисолаларнинг муаллифлари бу ўйиннинг макруҳ эмаслигини исбот этиш мақсадида ас-Сулий сингари машҳур дин пешволарининг бу хусусдаги фикрларини далил қилиб келтирар ва шу билан ўзларини ҳам турли хуружлардан муҳофаза этардилар.

Шохмотнинг кенг тарқалиши моҳир ўйинчилар етишиб чиқишига асос бўлди. Уларни кучига қараб даражаларга бўлиш мақсадида, бизнинг ҳозирги тасниф системамизга ўхшаш, ўзига хос тартиб жорий этилди. Энг кучлилар «Олия» деб аталди. Булар илк гроссмейстрлар эди. Шохмотни қадрловчи халифалар енгилмас Олияларни ўз саройларига тўплашга ҳаракат қилар, улар ўртасида олишувлар ўтказар эдилар.

Халифаликка ўтган Маъмун фан, адабиёт ва санъат ҳомийси сифатида шуҳрат қозонган. Унинг даврида таржима ишлари ривожланиб, араб олимлари машҳур юнон донишмандларининг асарлари билан танишганлар. Бағдодда қўлёзмаларга бой «Донишмандлик ўйи» барпо этилган.

Баъзи тарихчиларнинг айтишича, Маъмун ўз кучини шеъриятда ҳам синаб кўрган, уни шеър ёзишга илҳомлантирган шатранж дейишади:

Садоқатли дўстлар учун
кенгдир бу майдон,
Ғоҳ ҳужум, гоҳ ҳилолда
иккала томон.
Келмаса ҳам
карнай-сурнай овози
ҳамон,
Суворийлар моҳирона
от сурар чунон,
Ўйин борар, хотирада
жанглар намоён.

Қуйидаги шеърни шохмот мадҳиясини ўз замонасининг забардаст шоирларидан шаҳзода ибн Мутазз ёзган:

Дилларни ранжитма
сен майна қилиб,
Биз севган шатранжни
ўйинчоқ билиб.
Шундадир илму фан,
санъат мужассам,
Дўст билсанг, йироқдир
сендан қайғу-ғам.
Ундан малҳам топар ишқ
жароҳати,
Ташлар кимнинг бўлса
ёмон одати,
Жангчига жангоҳдан
беради сабоқ,
Шатранждир содиқ дўст,
қадрдон ўртоқ.
У чиндан бебаҳо,
баланддир нурли,
У ақл пешловчи,
миянинг чархи.

Бу шеър муаллифи чинакам шохмот шайдоси эканлигидан сира шубҳаланмаса бўлади.

Шоир улуғ зотлилигига қарамай, ҳаёт ғам-ғуссаларидан вақтинча халос бўлиши учун ўзини шохмот жангларига урган бўлса керак.

Халифанинг ўғли Мутазз ижод қилиб, шеърият халифаси бўлиб олган. Лекин янада юқорироққа кўтарилиш ниятида саройдаги фитналарга аралашган, ҳокимликни ўз қўлига олиш учун курашган, оқибат натижада Бағдод халифаси деб эълон қилинган. Лекин... атиги бир кун ҳокимлик қилган, эртасига тахтдан туширилиб, қатл этилган.

Замондошлари уни «Бир кунлик халифа» деб аташган. Халқ орасида кўп ишлатиладиган «Бир соатлик халифа» ибораси ҳам шундан келиб чиққан бўлса ажаб эмас.

X аср охирларида араб адабиётининг библиографияси тузилган бўлиб, тарих, география, теология-илоҳиёт ва бошқа фанларга бағишланган асарлар рўйхатида шохмот рисолаларининг номи ҳам зикр этилган. Масалан, бибилографияда мана бундай маълумотлар бор:

Ал Адлий. У шатранж ҳақида китоб ёзган, шунингдек нарда ҳақида ҳам рисола битган.

Ал Розий. Кучи ал-Адлийникига тенг. Иккаласи мутаваккил ҳузурида ўйнаган. «Шатранждаги гўзаллик» унинг асаридир.

Ас Сулий. Абу Бакир Муҳаммад ибн Яҳё (шу ном Абул фатҳ Аҳмаднинг рисоласида ҳам эслатиб ўтилганлигини юқорида кўрган эдик — М.М.) Шатранж ҳақида рисола ва яна шатранж ҳақида ёзган...

Қаранг, бибилиографияда бир эмас, 3та шохмотчининг номи зикр этилган.

Хўш, буларнинг ўзи ким бўлган?

Ал-Адлий тўғрисида маълумотлар жуда кам. Библиография муаллифи ҳатто унинг тўлиқ исмини ҳам билмаган. Бироқ Султон Абдул Ҳамид II кутубхонасининг XX асрда тузилган каталогида ал-Адлийнинг исми бор: Абул Аббос Аҳмад ал-Адлий.

Ҳожи Ҳалифа тузган бошқа бир нодир библиографияда ҳам шохмотга бағишланган китоблар ва уларнинг муаллифлари ҳақида қисқача эслатма бор.

Бу эслатмада ал-Адлий ўрнига шохмот рисоласининг муаллифи деб машҳур табиб ал-Сарахсийнинг исми ёзилган. Унинг тўла исми-шарифи Абул Аббос Аҳмад ибн Муҳаммад ас-Сарахсийдир.

Инглиз шохмот тарихи тадқиқотчиси Гарольд Меррейнинг фикрича, ал-Адлий билан ас-Сарахсий бир киши эмиш. Бироқ тошкентлик тадқиқотчилар З. Хўжаев билан Ф. Дюммель Сарахсийнинг кўп йиллар давомида халифа саройида яшаганлиги, «Юқори даражадаги шохмот ҳақида китоб»нинг муаллифи эканлигини аниқладилар.

Бинобарин, ас-Сарахсий бизни тиббиётда машҳур эканлиги билангина қизиқтириб қолмайди. У. Сарахсдан (З. Хўжаев билан Ф. Дюммель — аниқ Тамал шаҳрида туғилган, дейишади — М.М.) чиққан, яъни Туркманистон ҳудудидаги Сарахс шаҳрида туғилиб ўсган; бу эса, ўз навбатида ўша пайтларда Ўрта Осиёда анчагина кучли шохмотчилар бўлганлигидан далолат беради.

Дарвоқе, Маъмуннинг бобоси ҳалифа ал-Маҳдий шатранж Мансуботи — шохмот композициясининг отаси саналади.

Энди мана бу композицияни ечиб кўринг, азизлар.

Бу масалада оқлар бошлаб 2 юришда мот қилади. Балки доналарни қўзғотмай фикран ечарсиз...

Мамажон МУҲИДДИНОВ.

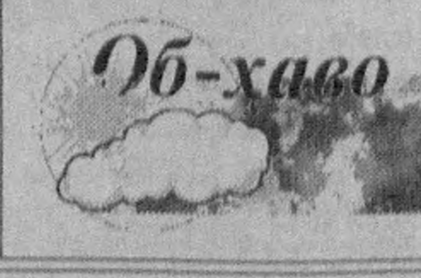

РЕСПУБЛИКА об-ҳавони кузатиш бош бошқармасидан хабар беришларича, 20-24 февраль кунлари пойтахтимизда ва Тошкент вилоятида об-ҳаво ўзгариб туради. Айрим ҳудудларда ёғингарчилик бўлиши эҳтимоли бор. Ҳарорат кечалари 5-10 даража, кундуз кунлари эса 15-20 даража атрофида иссиқ бўлади. Шу даврнинг иккинчи ярмида ҳарорат пасайиб, кечалари 0-5 даража илиқ, кундуз кунлари 7-12 даража иссиқ бўлади.

Тошкент шаҳар, Яккасарой туманидаги «НИГМА» хусусий фирмаси **ТУГАТИЛАДИ.**
Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида қабул қилинади. Т. 43-13-95, 130-20-90.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ • TOSHKENT HAQIQATI

Муассис: ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ

Бош муҳаррир Фатҳиддин МУҲИДДИНОВ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32.

Телефонлар: хатлар ва оммавий ишлар бўлими: 133-40-48
Эълонлар: 133-99-15, 136-57-27.

• Эълон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун реклама ва эълон берувчилар масъулдир.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №8. Буюртма Г-092. Ҳажми – 2 табоқ, офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2. Саҳифаловчи: Музаффар ҚЎЧҚОРОВ. Адади 11.580 нусха.
"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Нашр кўрсаткичи: 205 Босишга топшириш вақти – 20. 30. Босишга топширилди – 19.00. 1 2 3 4 5
6